

De Cid

P. Corneille

Vertaald door: Johan van Heemskerck

bron

P. Corneille, *De Cid* (vert. Johan van Heemskerck). Erven J. Lescaijje, Amsterdam 1697 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/corn001cid_02_01/colofon.php

© 2011 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

Voorreden.

HEeft ooit Boeksken in zyn eigen taale met een gunstig onthaal door de waereld gewandeld, of is ooit Schouwspel met volkomene aangenaamheid op de tooneelen vertoond geweest, 't is de CID; die zynen eersten uitgeever, de Heer Corneille, ook geen minder lof dan belooning heeft toegebracht. Het verzoek der zodanige, welker bidden by my gebieden was, heeft 'er my over ettelyke jaaren de eerste verhandeling van doen in onze Taal brengen, om eens te zien hoe na men de Fransche aardigheden in ons Duitsch zoude kunnen komen; en myn eigen lust, die door de aanvalligheid van stoffe in 't werken wakkerde, by gebrek van beter bezigheid, het overige. Dat ik te liever deede, door dien ik my liet dunken een Hollandsch hert in een Spaanschen boezem gevonden te hebben; dat is, een onverzettelyken voorstander der Vadelandsche vryheid, en een onvertsaagd tegenspreker van den opdrang der uitheemscher heerschappye: die deze CID afweerd met woorden, recht waardig om door een vryen Hollander tegen den heerschzucht der hedendaagsche Spanjaarden uytgesproken te zyn: en des te aanmerkelyker, om dat ze de CID door de pen van een Spaanschen Jesuit (heftig onder de hevige) in de mond gegeven werden. Dit wilde ik niet, billyke Leezer, dat u onbewust zoude zyn, nadien ik niet konde beletten dat u deze malligheden in de hand zouden komen.

VENIAM PRO LAUDE.

Den 15. April, 1640.

Vertooners.

DON FERDINANDO, *de eerste Koning van Castilien.*

DONA URRACA, *Infante van Castilien.*

DON DIEGO, *Vader van Don Rodrigo.*

DON GOMES, *Grave van Gormas, Vader van Chimene.*

DON RODRIGO, *Zoon van Don Diego, en Vryer van Chimene.*

DON SANCHE, *Minnaar van Chimene, en medevryer van Don Rodrigo.*

DON ARIAS, } *Castiliaansche Edelluiden.*

DON ALONSO, } *Castiliaansche Edelluiden.*

CHIMENE, *Meestersse van Don Rodrigo, en van Don Sanche.*

LEONORA, *Voedstervrouw van de Infante.*

ELVIRE, *Staatjuffrouw van Chimene.*

Een STAATJONGEN, of PAGIE van de Infante.

Het Tooneel moet uitbeelden 't Hof van den Koning, en de Stad van Sivilien. Het Spel begint 's morgens, en eindigd 's anderen daags tegen de middag.

De Cid, *treurspel.*

Eerste Bedryf.

Eerste tooneel.

ELVIRE, DE GRAAF.

ELVIR.

VAn al deez' Vryers, die met dagelyks verkeeren
Uw Dochter zoeken aan, en myne gunst begeeren,
Betoonen van haar min wel 't aldermeeste blyk
Don Rodrig' en Don Sanche, in dienst en plicht gelyk.
Niet dat Chimene leend het oor aan haare klagten,
Of met een lonkend oog gaat streelen haar gedachten;
Maar buiten onderscheid aan ieder een beleefd,
Zy niemand hoop beneemt, noch niemand hoop en geeft,
En zonder hun te straf of ook te zacht te weezen,
Verwacht van uwe keur haar Echtgenoot na dezen.

GRA.

Zy doet zo als ze hoord; en beide zyn z' haar waard,
Beide Adelyk van Stam, en bei door deugd vermaard;
Bei jong, maar die voor 's hands doen in haar oogen leezen
Der overoud'ren roem in manheid zo gepreezen.
Rodrigo boven al en heeft niet eenen trek
In 't aanzicht, die zyn moed ten vollen niet ontdek',
En die niet uit en beeld de Ridderlyke daaden
Van zyn manhafte huis, met Lauw'ren overlaaden.
Zyn Vaders dapperheid was zonder wederpaar,
Zo lang zyn kracht hem duurde, en zelfs ook noch daar naar
Men in de rimpels van zyn voorhoofd vond geschreeven
Wat dat hy eertyds was, en wat hy had bedreeven.

Zyn Zoon beloofd niet min; en in een woord, myn kind
 Dat mag wel hebben lief dien ik heb zo bezind.
 Gaa spreekt 'er daar eens van, maar laat uw aanspraak strekken
 Te heelen mynen zin, en haaren zin te ontdekken.
 Wanneer ik weder kom vang ik dit weder aan,
 Myn uur dat roept my nu om na den Raad te gaan.
 De Koning zal zyn Zoon een Voedsterheer erweelen,
 Of my veel eer daar toe verkiezen onder veelen:
 Want 't gunt myn arm verricht tot voordeel van het Ryk,
 Maakt dat ik (zo my dunkt) hier niemand in en wyk.

Tweede tooneel.

ELVIRE, CHIMENE.

ELV.
 Wat blyde boodschap breng ik aan deez' jonge Lieven!
 Hoe voegd zich alles na haar wensch, en herts believen!

CHIM.
 Elvire, wel wat is 't? zeg hoe de zaak toch leid;
 Wat hoop! wat hulp! wat heeft myn Vader u gezeid?

ELV.
 Twee woordjes daar uw heil geheel is aangelegen,
 Hy acht zo zeer Rodrig' als gy hem zyt genegen.

CHIM.
 De grootheid van 't geluk doet dat ik het mistrouw,
 Maar mag geloofd zyn, 't geen gy zegt, en ik wel wouw?

ELVIR.
 Uw Vader verder gaat, en tot uw vergenoegen
 Zal hy u lasten u na dit verzoek te voegen:
 Hy staat zyn vryen toe; nu oordeeld, nademaal
 Zyn Vader even flus, in 't komen van de Zaal,
 Na 't scheiden van den Raad de zaake voor zal stellen,
 Of hy een beter uur kon op de wyzer tellen:
 En of niet uw gebed, uw wensch, uw's herten lust,
 Zal weezen haast voldaan, en gy daar door gerust?

CHIM.
 't Schynt echter dat myn ziel, met onlust ingenomen,
 Deez' vreugde niet en vat met daar als voor te schroomen;
 Een enkel oogeblik luks rad te draaijen plag,
 En in een groote spoet vrees ik te grooter slag.

ELV.
 Gy zult uw vreeze zien op 't wenschelykst bedroegen.

CHIM.

Kom, gaan wy dan, en zien wat wy verwachten mogen.

Darde tooneel.

DE INFANTE, LEONORA, STAATJONGEN.

INF.

LOop na Chimene toe, en zeg haar uit myn naam,
Dat zy in haar bezoek den tyd wat beter raam,
't Valt vry wat laat van daag, ik heb 's my te beklaagen.

LEON

Mevrouw, een zelfde zorg u altyd weêr komt knaagen,
Ik zie u vol gepeins, en droevig elken dag,
Bevraagen hoe het al met haare Min gaan mag.

INF.

't Is recht ik daar na vraag, ik heb ze zelfs bewoogen
De pylonen doel te staan die haar in 't herte vloogen.
Zy mind haar Don Rodrig', en heeft hem van myn hand,
En door my Don Rodrig' haar ys verkeerd in brand.
Dus die van 't zoete paar de boeijen eerst ging smeden,
Heb tot de ontboeijing (zo my dunkt) gelyke reden.

LEON

Mevrouwe, niet te min in 't midden van haar vreugd
Zo ziet men u vergaan van enkel ongeneugd.
Die liefde, die haar bei kan zo blymoedig maaken,
Doet die uw treurig hert zo diepen droefheid smaaken?
En deze zoete zorg, die gy dus voor haar neemt,
Kan 't zyn dat die u zelfs van alle zoet vervreemd?
Maar ik ga al te verre, en werd wat onbescheiden.

INF.

Myn droefheid die neemt toe door 't heimelyk belyden;
Hoor, hoor doch eind'lyk eens, hoe dat ik heb gestreên,
En laakende myn lot, zo loofd myn deugd met een.
De min een dwanggod is, die niemand vry laat leeven.
Dien jongen Edelman, die ik heb weg gegeeven,
Dien min ik.

LEON.

Mind gy hem?

INF.

Leg op myn hart uw hand,
En voel hoe 't zich ontsteld in 't melden van zyn brand,
Hoe 't zyn verwinnar ken.

LEON.

Vergeef het my, Mevrouw,
Indien ik breek myn plicht met u dit voor te houwen;
Te kiezen voor uw lief een enkel Edelman!

Wat zal de Koning, als hy 't hoord, hier zeggen van?
 Een Erfgenaam van 't Ryk haar dus ver te vergeeten!
 Bedenk wie dat gy zyt; gy schynt het niet te weeten.

NF.

Neen, neen, ik weet het wel, en zal myn bloed veel eer
 Uitstorten, dan myn zelfs zo laag te smyten neêr.
 Ik kon wel zeggen, dat in de edelste gemoeden
 Al een verdienst heeft recht de waare min te voeden,
 En zo myn neiging hier haar onschuld zoeken wou,
 Zy duizend dingen tot haar voordeel vinden zou.
 Maar neen, al dit zal my tot geen verkleining strekken,
 Noch wil met anders vuil myn schennis niet bedekken.
 Waar ach op eer heeft plaats, lust uitgesloten werd;
 En is myn liefde groot, noch grooter is myn hert.
 Een edel hovaardy gaat my deez' lesse leeren,
 Dan zynde een Konings kind, een Koning my moet eeren,
 En al wat minder is, onwaardig is voor my.
 Dies zynde 't hert verheerd door 't lyden dat ik ly,
 Zo gaf ik zelve weg 't geen ik niet mogt behouwen,
 En stelden in myn steê Chimene, op 't betrouwen,
 Dat, dit te weeg gebragt, 't ontsteeken van haar vlam
 De myne dooven zou eer die meêr voedzel nam.
 Vind dan niet langer vreemd dat myn gepynd verlangen
 Verwacht, met ongeduld, haar blyde Bruiloftszangen.
 Gy ziet dat myne rust alleen daar in bestaat:
 Want liefde leefd by hoop, en buiten hoop vergaat.
 Het is een krachtig vuur, maar moet zeer haast vervallen
 Door onderhouds gebrek, dit is 't verzet voor 't mallen.
 Zo dat, in spyt van 't geen myn onheil immer kan,
 Indien Chimene krygt Rodrigo tot een Man,
 Myn hoop is daar meê dood, myn hert daar door geneezen,
 En ik zal weder zyn die ik eens plag te weezen.
 Doch ly ik midlerwyl oneindelyke smert,
 En tot haar trouwdag toe leid my Rodrig' in 't hert.
 Ik poog hem kwyt te zyn, en kan het niet ontbeeren,
 Ik ben ten einden raad, nu Min my zuchten doet
 Om 't geen dat ik verwerp, en zelfs stoot met de voet.

Ik voel myn bange ziel in tweeën zich te verdeelen,
 En of myn moed is groot, het kan myn hert niet heelen.
 Die trouwval is te vreemd, ik wensch het, en ik vrees 't,
 En 't geen ik daar door hoop daar ben ik voor bedeed.
 Myn eer en myne min gebruiken zulke streken
 Van onderling geweld, dat zy my 't hert doen breeken,
 En ik 't besterven moet, 't zy dat dit voortgang heeft,
 't Zy dat het achter blyft; geen ding my troost en geeft.

LEON.

Mevrouw, ik weet u hier niet anders op te zeggen,
 Dan dat ik met u treur om 't geen niet is te ontleggen:
 Ik laakten u terstond, maar ik u nu beklag;
 Dan nademaal dat in zo bitterzoeten vlaag
 Uw deugd dus tegenstreefd mins nypen en mins streelen,
 Zal deugd in uw gemoed ook weêr eens ruste teelen;
 Heb daar op vry uw hoop, en op de hulp van tyd,
 Die alle hertenleet en onheil zagjes slyt.
 Den Hemel is u meê, en zal niet lang verdraagen
 Dat Deugd onschuldig ly het harde Noodlots slaagen

INF.

Myn alderbeste hoop is hoopeloos te zyn.

Staatjongen uit.

STAATJ.

Mevrouw, op uw bevel zo volgd Chimene myn.

INF.

Ga, onderhoud haar wat in geene galderye.

LEON.

Wilt gy noch blyven dan in deze raazernye?

INF.

Neen, ik wil maar alleen, in spyt van myn verdriet,
 My wat bezadigen eer my Chimene ziet.
 Ik volg u datelyk. O Hemel! hoor myn klagten,
 En wil eens eindelyk myn lyden wat verzachten,
 Zet eens een perk aan 't leet dat my dus drukt ter neêr,
 Verzekeer myne rust, verzekeer doch myn eer:
 Want door eens anders heil myn heil moet zyn verkeegen,
 Aan deze trouwdag is ons alle drie gelegen,
 Vervroeg daar de uitkomst van, of geef myn ziel meêr kracht,
 Tot reine tegenstand van geile liefdens magt.
 Dee' minnaars vast aan een door echtenband te voegen,
 Is 't breeken van myn boei, het wit van myn vernoegen.
 Doch ik maak 't al te lang; wel gaan wy na Chimeen,
 Haar onderhoud zal licht my stellen watte vreên.

Vierde tooneel.*DE GRAAF, DON DIEGO.***GRAAF.**

GY hebt het eind'lyk weg, en word door gunst verheven
 Tot vord'ring van een staat die my moest zyn gegeeven.
 De Koning u 't bestier gund van de Prins zyn Zoon.

DIEGO.

Dit blykt van eer, dat hy steld in myn huis ten toon,
 Wyst uit dat hy bemind het recht, en weet te achten
 De diensten die, wel eer gedaan, hem nut toebragten.

GRAAF.

Hoe groot een Koning is, hy is een mensch als wy,
 En valt met zyne keur wel aan de onrechte zy;
 Ja deez' verkiezing toond aan die te Hoof verkeeren,
 Dat diensten, nu ter tyd gedaan, haar loon ontbeeren.

DIEG.

Laat ons niet spreken meêr van 't geen niet diend tot vreê,
 De gunst heeft hier gehad by loon van dienst haar steê:
 't Kan zyn dat in uw keur waar meêr waardy gevonden,
 Maar's Konings zinlykheid heeft zich aan my gebonden:
 By de eer die hy my doet voegd gy daar by noch een,
 En maakt ons huizen bei door echten band gemeen.
 Rodrigo mind Chimeen, en haar verheven gaaven
 Het oogmerk van zyn dienst na haare gunst doen draven,
 Verwilgd daar in, myn Heer, neemt hem tot Swager aan.

GRAAF.

Rodrigo! neen; die moet nu na wat grooters staan;
 En door deze aanwas van uw nieuwverkregeen staaten,
 Hy ongetwyffeld hem vry meêr zal dunken laten.
 Het ga u wel daar meê; en houd maar recht het stier
 Van 's Prinsen gladde jeugd, vol van moed, vol van vier,
 Leer hem hoe dat hy zal met Land en Luiden leeven,
 De kwaade voor de schrik van strenge straf doen beeven:
 De goede hebben lief, die koesteren met loon,
 En door 't gehandhaafd recht bevestigen zyn troon.
 Voeg daar de deugden by die 't ampt eens Veldheers raaken,
 Vertoon hem hoe men zich den arbeid licht moet maaken,
 In krygsplichtsoeffening voor and'ren munten uit,

Zich leggen in 't geweer met 't hoofd op een affuit,
 Den gantschen dag te paard in heete zon te draaven,
 Een muur te breeken deur, een bolwerk te ondergraaven,
 Een stad te neemen in, en dat hy zelve mag
 Doen hellen aan zyn zyd' de zege van een slag.
 Zyt hem hier 't voorbeeld van, want dit u diend geweeten,
 Dat gy hem voor moet gaan in 't gund gy hem zult heeten.
 Het zeggen geld 'er niet als 't op de daad komt aan,
 En 't oog moet meêr dan 't oor begrypen zulk vermaan.

DIEG.

Tot voorbeeld hoefd men hem maar voor zyn les te geeven,
 Te leezen het bedryf van myn beroemde leeven,
 Daar zal hy in een lang aan een geknoopt verhaal
 Van heldendaaden zien, hoe dat men door het staal
 De volkeren betemd, zyn vyand brengt aan 't vluchten,
 En van verkregen roem doet vliegen de geruchten.

GRA.

Het levend voorbeeld, wis, dat heeft vry ander kracht,
 Een Prins leerd in een boek zyn plichten al te zacht.
 En wat heeft doch verricht uw groot getal van jaaren,
 Dat niet een enk'len dag van my kan evenaaren!
 Zo gy eens dapper waart, ik ben het nu ter tyd,
 En dezen arm die is 't die 't gantsche Ryk bevryd.
 Grenade, en Arragon voor dezen degen beeven:
 Myn naam alleen een schrik kan aan de Mooren geeven.
 Het zou hier zonder my haast neemen weêr zyn keer:
 En zo gy my niet had, gy hield geen Koning meêr.
 Elk uur, elk oogenblik, hoopt op door nieuwe daaden
 Lauwrierkrans op lauwrier, daar ik meê ben verlaaden,
 De Prins zou, tot een proef van manheid en van moed,
 Veldslaagen winnen, mids my volgende op de voet;
 En ver van 't loom gelee, dat voor myn arm moet wyken,
 Zo zou hy leeren doen met na myn doen te kyken.

DIE.

Gy spreekt my te vergeefs van 't geen ik weet zo wel,
 Ik heb u zien te veld gaan onder myn bevel:
 't Is waar doen my de kracht bezweek door hooge jaaren,
 Dat uwe dapperheid myn plaatze kwam bewaaren,
 En dat, om hier niet van te maaken meêr gewag,

Gy heden zyt 't geen ik wel eer te weezen plag.
Doch ziet gy, dat in ons dit beide te onderwinden,
De Koning tusschen tweên weet onderscheid te vinden.

GRA.

Het geen ik waardig was aan u gegeven is.

DIE.

Die voor u wierd gesteld was 't beter waart gewis.

GRA.

Die 't best kan voeren uit het beter had geleecken.

DIE.

Voorby gegaan te zyn is niet het beste teeken.

GRA.

Met kuipen kreeg gy 't als een loozen hoveling.

DIE.

De luister van myn deugd was maar alleen 't verding.

GRA.

Om wel te zeggen, 't was ten opzicht van uw jaaren.

DIE.

De Koning toonde gunst aan kloekheids lang ervaren.

GRA.

Was 't kloekheid toegeleid 't kwam dezen degen toe.

DIE.

Hy moest 't niet waard zyn die vergeefs hem zelfs liep moê.

GRA.

Niet waard zyn! wie?

DIE.

Gy.

GRA.

Ik! hou daar; uw kwaalyk spreeken,
Verwaande Grysaart, men op deze wys moet wreeken.

DIE.

Voleind, en neem al voort myn leeven na deez' hoon,
Het eerste dat myn stam te lyden was gewoon.

GRA.

En wat meend gy te doen, dus slap, en afgesleeten?

DIE.

Helaas! myn zwakken arm heeft zyne kracht vergeeten.

GRA.

Uw zwaard is in myn magt, maar 'k oordeel 't my geen eer,

Dat ik myn hand zou slaan aan dit veracht geweer.
Ga heen, en wil de Prins ook dit te leezen geeven,
In 't neemen van zyn les uit uw beroemde leeven.
Deez' straffe, zo wel waard een opgeblaazen klap,
Zal tot goed onderwys verstreken de eerste trap.

DIE.

Stort gy myn bloed dan niet?

GRA.

Myn ziel heeft zyn genoeg,
En myne hand die zou van zulk een doodslag wroegen.

DIE.

Versmaad gy dan myn lyf?

GRA.

Dien draad te snyden af,
Was maar een dag vyf zes u brengen eer in 't graf.

Vyfte tooneel.**DON DIEGO *alleen.***

O Spyt! ô ramp! ô hoon, ô ongewilde jaaren!
 Heb ik dus lang geleefd om deze smaad te ervaren?
 En ben ik onder 's krygs beleid geworden grys,
 Om in een dag te zien myn eer gemaakt tot prys?
 Myn arm, die met ontzag gantsch Spanjen plag te vieren,
 Myn arm, die 't Ryk zo vaak in zyn behoud moest stieren.
 Zo vaak de Zetel van zyn Koning heeft gestyfd,
 Verraad my in den nood, en nu verleegeen blyft.
 O wreed geheugen van myn achtbaarheid voorleeden!
 O werk van zo veel tyds op eene stond vertreedden!
 O nieuwe waardigheid, bouwvallig voor myn eer!
 Verheeven stortrots, daar myn heil van struikeld neêr!
 Ach! moet men van uw ramp de Graaf zich zien beroemen?
 En sterven zonder wraak, of 't leeven eerloos noemen?
 Zyt Graave van myn Prins voortaan de Voedsterheer,
 Dat ampt en laat niet toe een amptman zonder eer;
 Uw trotze hoovaardy heeft, door dit schendig hoonen,
 My, tegen 's Konings keur, daar weeten uit te troonen.
 En gy, roemruchtig tuig van menig heldendaad,
 Maar nu van stramme leên een noodeloos sieraad;
 Geweer, wel eer gevreesd, maar dat in dit onteeren
 My meêr diend tot een pronk dan om my te verweeren:
 Weg, weg, verlaat voortaan die zo haast is vermand,
 En voeg u tot myn wraak in een bekwaamer hand:
 Is Roderik myn zoon, zo moet zyn liefde wyken,
 En deze vlam het zeil voor grooter vlamme stryken:
 Myn eer die is de zyne, en deze schimp geleên,
 Die my treft aan de wang, die springt hem voor de scheen.

Zesde tooneel.

DON DIEGO, DON RODRIGO.

DIE.

ROdrigo, heb je hert?

ROD.

Wie 't waar, zo niet myn Vader,

Zou 't daat'lyk werden wys.

DIE.

Hoor hier eens, koom wat nader,
 'k Erken de sprenkels van myn welgebooren bloed
 In deze wakkerheid, in dit uw groot gemoed:
 Myn jonkheid bot weêr uit in zulk geswind beweegen
 Van ed'le toornigheid, die my niet laat verleegen.
 Kom, Zoone, kom myn kind, kom beterd myne schand,
 Kom, wreek my toch.

ROD.

Van wie?

DIE.

Van zulk een snooden hand,
 Dat zy aan beider eer een doodsteek heeft gegeven,
 Door eene vuistslag, doch de schelm had straks het leeven
 Gelaaten, maar myn kracht bezweek, myn groot gemoed,
 En dit geweer, dat in myn hand geen nut meêr doet,
 Dat lever ik aan u, om my daar meê te wreeken;
 Ga, straf een onverlaat, en wilt zyn trots verbreeken;
 Beproof daar aan uw moed: want zulken overlast
 Men niet dan in het bloed des schenders af en wast.
 Sla dood, of blyft 'er dood. Voorts om verdacht te weezen,
 Breng ik u voor de vuist een man die is te vreezen:
 Ik heb hem menigmaal geheel bebloed gezien
 Ophoopen om hem heen een wal van doode liên.

ROD.

Zyn naam; want meêr gezeid dat is maar tyd verlooren.

DIE.

Om u dan in een woord wat meêr noch te doen hooren,
 Het is een Oorlogsheld die vaak heeft zeeg bestreên,
 't Is....

ROD.

'k Bid u maakt een eind.

DIE.

De Vader van Chimeen.

ROD.

De....

DIE.

Antwoord daar niet op, ik weet uw minnetochten;
 Maar 't leeven zyn ze onwaard die eerloos leven mogten,
 Hoe waarder die ons schend hoe 't schennis zwaarder is,
 Kortom gy weet het hoon, de wraak moet gaan gewis.
 'k Zeg u des niet meêr; maar wil u, noch my verveelen,
 Toon u een waardig Kind van zulken Vaders teelen:

Verdrukt door 't ongeval daar 't noodlot my in steekt,
Ga ik 't beschreijen; gy, gaa, loop, vlieg, en ons wreekt.

Zevende tooneel.

DON RODRIGO *alleen.*

GEraakt aan 't binnenst van myn hert,
Door onvoorzien zo wel als doodelyke schichten,
Ellendig wreeker om dit ongelyk te richten,
En ongevallig wit van onverdiende smert,
Ik sta gelyk een staak, en myne ziel verslaagen
Die wykt voor zyne plaagen.
Zo na te zien myn min te zyn beloond,
Ach! ach! waar wil dit heene?
Myn Vader is 't die hier in is gehoond,
De Hooner is de Vader van Chimene.

Wat voel ik vreemden tegenstryd,
Myn eer en myne min my elk om 't seerst bekooren;
Een Vaders wraak voldaan is een meesterss' verlooren.
't Een port myn gramschap aan, en 't ander die verbyt;
Gebragt tot droeve keur, of in myn Min te sneeven,
Of eereeloos te leeven.
Te wederzyds myn ramp my stoot in 't graf,
Ach! ach! waar wil dit heene?
Zal ik dit hoon dan laten zonder straf?
Zal zyn gestraft de Vader van Chimene?

Vader, Meestersse, en Eer, en Min,
Medogenlooze plicht, en overreed behooren,
Al myn vermaak is weg, of al myn eer verlooren,
't Een maak my leevens moê, en 't ander ramp brengt in.
O waarde en wreede hoop, van een gemoed groothertig,
Maar echter minnesmertig.
Eêl vyand van myn aldergrootste heil,
Helaas! waar wilt gy heene?

Zyt gy in my dat ik myn eer beveil?
 Zyt gy in my dat ik verlies Chimene?

't Is beter eenmaal dood te zyn,
 Ik ben niet min verplicht aan myn Meestersse, als Vader,
 Die zyne schennis wreekt, is haare gunstversmaader,
 En die dit kan bestaan gevoeld geen minnepyn,
 Voorkomen wy 't verdriet van tegens haar te derven
 't Geen ons doch zou doen sterven.
 't Luk loopt my dwers; daar 's niet dat helpen mag,
 Myn hoop vervliegt daar heene,
 Wel aan, myn ziel, is sterven uw gelag,
 Zo sterft, en stoord ten minsten niet Chimene.

Te sterven, en niet zyn gerecht,
 Te loopen na een dood zo dood'lyk mynder eere!
 Te lyden dat men aan myn naam tot schande keere,
 Dat ik niet heb de roem myn's huis gehouden hecht!
 Te ontzien een minnevlam waar af myn ziel van binnen
 't Verlies al kan bezinnen!
 Ach! luist'ren wy niet meêr na dit bedrog,
 Dat ons stoot los daar heene;
 Wel aan, myn arm, behoud uw eere toch,
 Nadien gy moet verliezen uw Chimene.

Wis! 't was met myn verstand geen deeg;
 Ben ik myn Vader niet zo veel als 't lief gehouwen?
 't Zy ik blyf in 't gevecht, 't zy door een droef benouwen,
 'k Zal storten uit myn bloed zo zuiver als ik 't kreeg.
 'k Beschuldig my alreeds van 't al te lang vertraagen,
 De wraak moet overdraagen.
 En schaamrood dus te hebben 't stuk verschoond,
 Laat 't loopen derwaards heene,
 Nadien myn Vader is van daag gehoond,
 En d'Hooner is de Vader van Chimene.

Tweede bedrijf.

Eerste tooneel.

DE GRAAF, DON ARIAS.

GRAAF.

'k BEken hier onder ons, het bloed was my wat warm,
Toen ik hem gaf de slag, en wat te rad myn arm.
Maar nu het is geschied en is 't niet weêr t'herhaalen.

AR.

Laat voor des Konings wil die hooge moed wat daalen.
Hy trekt het hem vry aan, en dapperlyk gestoord.
Vaart met een vollen ernst in uwe zaake voort.
Ook hebt gy niet waar mede in recht u te verweeren,
Dus ziet, d'onteerders staat, en grootheid van 't onteeren,
Vereisschen schuldbeken, en zonderlinge ootmoed,
Dat vry te boven ga 't gund men gemeenlyk doet.

GRA.

Hy neem my 't leeven dan, dat is in zyn vermogen.

ARIAS.

Wat meêr gehoorzaamheids, en 't zeil min opgetoogen;
Stil toch de gramschap van een Prins die u bemind.
Hy wil 't zo; zegt gy noch dat gy 't niet goed en vind?

GRAAF.

Myn vriend, als daar myn eer en achtbaarheid aan stonde,
Wat ongehoorzaam zyn waar niet zo grooten zonde:
En neemt zy waar al groot, myn diensten aan de kroon
Zyn vry meer dan genoeg op dat men zulks verschoon.

ARI.

Hoe treflyk ook uw dienst mag zyn, hoe menigvuldig,
Een Koning en is noit zyn onderzaad iet schuldig:
Gy vleid u zelfs te veel, en moet des zyn bericht,
Dat die zyn Prins wel diend niet meêr doet dan zyn plicht.
Gy loopt in uw verderf, myn Heer, met dit vertrouwen.

GRAAF.

Ik zal niet van uw raad dan na bevinding houwen.

AR.

Gy hoord te zyn beducht voor 's Konings hooge magt.

GRA.

Een dag alleen noit man als ik ben té onderbragt.
Hy ga zyn magt vry reê tot myne straffe maaken,
De Staat zal voor ik val het onderst' boven raaken.

ARIAS.

Hoe! vreesd gy dan niet meêr het opperste gebied?

GRA.

Eens Stafs die zonder my hem uit de handen schiet!
Hem zelfs is al te veel aan myn behoud geleege,
Myn hoofd in 't vallen zou zyn kroon doen overweegen.

ARIAS.

Laat toe dat reden u de zinnen wat bedaar',
En neemt een goed beraad.

GRAAF.

't Beraad dat is aldaar.

AR.

Wat zal ik zeggen dan? 'k moet rekening gaan geeven.

GRA.

Dát ik niet toestaan kan in iet verkleind te leeven.

AR.

Bedenkt dat 's Konings wil niet lyd te zyn bepaald.

GRA.

Het lot dat leid'er al, wat diend'er meêr verhaald.

AR.

Vaar wel dan, nademaal ik niet en kan verrichten:
En met Lauwrier bedekt vreesd echter 's bliksemsschichten.

GRA

Ik wachte zonder vrees.

AR.

Maar doch niet zonder schâ.

GRA.

Wy zullen dan voldaan Don Diego zien hier na.
Ik stoor my weinig aan zulk onvermogend dreigen,
En in het grootst' gevaar is wonderdoen myn eigen,
Want daar 't myn eer betreft en zal de wreedste dood
My niet verzetten, zelfs in de alderscherpste nood.

Tweede tooneel.

DON RODRIGO, DE GRAAF.

ROD.

HEer Graaf, een woord of twee.

GRA.

Spreek.

ROD.

Help my uit 't vermoeden,
Kend gy Don Diego wel?

GRA.

Ja 'k.

ROD.

Zacht man, wilt u hoeden.
Weet gy dat dien goên Heer was in zyn tyd een schat
Van deugd, van dapperheid, van eere? weet gy dat?

GRA.

't Kan zyn.

ROD

Dit vuur dat gy my ziet inde oogen blaaken,
Weet gy 't zyn bloed te zyn? weet gy 't?

GRA.

Wat kan 't my raaken.

ROD.

Ik zal 't u doen verstaan, vier tredjjes maar van hier.

GRA.

Wel stoute Jongen; hoe!

ROD.

Spreek zonder veel getier.

Ik ben jong, 't is zo, maar by edel bloed in de aâren
En wacht de dapperheid niet na 't getal der jaaren.

GRA.

My dus te randen aan! wat losheid speelt hier meê?
Men u noch noit en zag den degen uit de scheê.

ROD.

Men hoeft geen tweede proef van myns gelyk te wachten,
Haar eerste handwerk is een meesterstuk te achten.

GRA.

Weet gy wel wie ik ben?

ROD.

Ja; ieder, zo ik raam,
Zou beeven, buiten my, van schrik voor uwen naam;
In duizend Lauwreblaân, die u het hoofd omgeeven,
Schynt van myn nederlaag het ongeval geschreeven:
Ik rande als roek'loos aan een arm die't doorgaans wind,
Maar hy heeft magts genoeg die zich vol moeds bevind.
Aan die zyn Vader wreekt is niets van onvermogen;
Uw arm noit neêrslag had, maar zoud ze krygen mogen.

GR.

Dat groot gemoed dat in deez' taal drukt uit zyn schyn,
Zich daag'lyks uit uw oog ontdekken quam aan 't myn:
En werdende gewaar de deugd die in u blikte,
Myn hert met volle vreugd myn Dochter u toeschikte.
Ik weet hoe gy haar mind, en ben verblyd te zien
Dat uwe tochten voor uw plichtschuld moeten vliên:
Dat die niet flaauwen doen uw dapp're vierigheden,
Noch uw verheven Deugd gezonken is beneden
Het geen ik daar van hield; dus hebbende gehaakt
Te krygen tot myn Zoon een Ridder heel volmaakt,
Bevind ik in myn keur my niet te zyn bedroogen,
Doch ik gevoel myn hert heel over u bewoogen,
Ik prys uw hoog gemoed, maar ik beklaag uw jeugd,
Verzoekt geen proef te doen die gy niet haalen meugt.
Geef mynen arm verlof om dit gevecht te myden,
Dat al te ongelyk geen eer heeft van zyn stryden:
Te vechten zonder vaar is winnen zonder roem:
Wat lof leid in 't verderf van zulk een jongen bloem?
Men zal u met een vuist gelooven neêrgeslaagen,

En ik zou maar 't verdriet van uwe dood weg draagen.

ROD.

Verkeerd meêdoogen volgd uw schendig stuk; die de eer
My neemen derft, die schroomd myn leeven (schynt het) meêr.

GRA.

Gaa heenen uwes weegs.

ROD.

Gaan wy al stil ter werven?

GRA.

Zyt gy uw leeven moê?

ROD.

Zyt gy bevreesd voor sterven?

GRA.

Kom gy, voldoed uw plicht. Een Zoon toond zich ontaard,
Wien meêr zyn leeven dan zyns Vaders eer is waard.

Derde tooneel.

DE INFANTE, CHIMENE, LEONORA.

INF.

STil, myn Chimene, stil uw innerlyk bedroeven,
Deze opgekomen ramp wil uw geduld beproeven,
Gy zult na korten storm weêr kalmte zien verwekt,
't Is maar een kleine wolk die uw geluk bedekt;
En door wat uitstels kan 'er niet veel zyn verloren.

CHIM.

Myn hert, vervuld met vrees, mag na geen hoope hooren;
Een onweêr dat zo snel na zulk een stilte komt,
Een wisse schipbreuk dreigd, van enkel onheil bromd,
Daar is geen twyffel aan, ik sneuvel in de haven;
Ik minde, was bemind, ons Vaders 't jawoord gaven,
En ik aan u daar van de blyde boodschap brogt,
Op 't eigen oogenblik dat haaren onlust wrocht,
't Verhaal waar af u niet zo haast is voorgedraagen,
Of 't heeft van 't zoet verwacht al 't steunzel ingeslaagen.
Vervloekte Staatzucht, en verwaande hovaardy,
Waar door de beste meest geraaken in de ly:
Gestrenge naam van eer, de moordprijem van myn lusten,
Wat kost gy my al leets? hoe gaat gy my ontrusten?

INF.

Gy hebt geen oorzaak dus te vreezen dit verschil,
Een oogenblik blies 't op, en 't weder blussen wil:

't Is al te ruchtbaar om in onheil uit te breeken,
De Koning wil alreeds het werde vergeleeken.
En zo veel my belangt, gevoelig van uw schâ,

Zal ik doen wat ik kan dat alles wel vergâ.

CHIM.

Verdraagen geld'er niet in diergelyke zaaken,
Want hoon aan de eer gedaan en is niet goed te maaken:
Vergeefs men daar toe magt en wysheid brengt by een,
En zo men 't kwaad geneesd, 't is maar in schyn alleen.
Ja haat die heim'lyk woed in de eens ontstelde zinnen,
Ontsteekt een vinnig vuur met meerder kracht van binnen.

INF.

Den zoeten echten band, daar uw Rodrigoos hert
Aan zyn Chimene door zo vast verbonden werd,
De Vaders te gelyk zal op een nieuw vereenen,
En door dit huuw'lyks heil van alle tweedracht speenen.

CHIM.

Ik wensch het zo veel eer dan ik 's in hoope ben,
Don Diego is te trots, en ik myn Vader ken;
Ik voel een traanenvloed die ik niet kan weêrhouden,
't Voorleên my smert, en derf 't aanstaande niet vertrouwen.

INF.

Wat maakt u dus benaauwd? een afgeleefd oud man?

CHIM.

Hy heeft een Zoon vol moeds.

INF.

't Volwassen schort 'er an.

CHIM.

Wie dapper weezen zal die wil al vroeg beginnen.

INF.

Hy is te zeer verliefd, en die te recht beminnen
Mishaagen al te noô de geen die haar behaagd:
Een woord, wanneer gy wilt, zyn toorn uit hem verjaagd.

CHIM.

Maar hoord hy na my niet, hoe zal ik 't dan aanleggen?
En geeft hy my gehoor, wat zal men van hem zeggen?
Hy, zynde een Edelman, te lyden zulken smaad!
't Zy dat hy plaatze geeft, 't zy dat hy tegenstaat
De vonk die in hem vlamd, myn wensch die blyft verlegen
Door schaamte of door spyt; beschaamd van zynent wegen
Zo hy myn wil komt na, vol spyt te zyn ontzeid
Indien hy meêr zyn eer als myne min toeleid.

INF.

Chimenes hert draafd hoog, en neemt in geen bedenken,
Hoe na het haar ook ga iet dat haar eer mag krenken,
Maar of ik tot 'er tyd dat dit zy bygeleid,
Deez' vryer nam te Hoof in myn verzekerdheid,
En zo by dwang de drift zyns arrenmoeds hield binnen,

Zou 't geenen nadocht voên in uw verliefde zinnen?

CHIM

Ach! doet gy dat, Mevrouw, zo ben ik buiten schroom.

Vierde tooneel.

DE INFANTE, STAATJONGEN, CHIMENE, LEONORA.

INF.

STaatjongen, zoekt Rodrig', zeg dat hy by my koom.

STAATJ.

De Graave van Gormas, en hy....

CHIM.

Ach! ach! ik beeve.

INF.

Spreek.

STAATJ.

Hebben uit het Hof haar te gelyk begeeven.

CHIM.

Alleen?

STAATJ.

Alleen, en, zo 't geleek, met onderlinge twist.

CHIM.

Zy zyn wis handgemeen, 't is al te wel gegist.
Mevrouw, ik bid hou my deez' haastigheid ten goede.

Vyfde tooneel.

DE INFANTE, LEONORA.

INF.

HElaas! wat voel ik voor een wroegen in my woeden!
'k Beklaag haar ongeval, en zal ik haar verraân?
Myn rust verlaat my, en myn brand gaat weder aan.
't Geen dat Rodrigo doet van zyn Chimene scheiden,
Komt door een nieuwe hoop my tot nieuw lyden leiden:
En haare tweespalt, die ik aanschouw met verdriet,
In myn bekoorde ziel een stil verheugen giet.

LEON.

De Deugd in uw gemoed zo hoog ten top gezeeten,
Is die door snoode min zo haast ter neêr gesmeeten?

INF.

Ei! noemd ze niet meêr snood, nadien ze nu by my
In volle praal geplaatst het recht heeft aan haar zy.
Draagd haar eerbieding toe nu zy my mag behaagen;
Myn Deugd bestryd ze wel, maar hoope leid my laagen,
Terwyl de min, helaas! weêr in myn boezem glyd,

En na een Minnaar haakt die nu Chimene is kwyt.

LEON.

Laat gy dit hooge hert zo laag dus licht'lyk vallen,
En gaat gy redenloos u geeven tot zulk mallen?

INF

Ach! met hoe weinig nut leend iemand reden 't oor,
Wanneer de ziel geraakt te hollen buiten 't spoor!
Want als de zieke zelfs bemind zyn eigen quaalen,
En kan hy niet verstaan daar raad voor te doen haalen.

LEON.

De hoop verlokt u, en uw ziekte schynt uw zoet;
Doch blyf Rodrigo uws onwaardig wat gy doet.

INF.

'k Weet het niet dan te wel, maar zo myn deugd moet zwichten,
Zo hoord wat vreemder hoop de Min kan in my stichten,
Indien Rodrigo komt verwinnaar uit het Veld,
En zulk een Oorlogsman valt onder zyn geweld,
Mag ik 'er zonder schand, als Minnaar, werk van maaken,
Want wat zal hy niet doen kan hy dit boven raaken!
Ik derf my beelden in, dat onder zyn beleid
Het Ryk aan alle kant zal werden uitgebreid:
En 't vleijen van de Min doet dat ik nu al raade
Dat hy eerlang de kroon zal draagen van Grenade,
De Mooren te onderbragt hem zullen bidden aan,
Arragon zynen arm zal werden onderdaan,
Portugaal 't geeven op, enzyne Heldendaaden
Aan de overzyd' des zees met lof hem zullen laaden:
Kort om, al wat men zeid dat ooit door mannekracht,
Door dapperheid, door deugd, te weege was gebragt,
Ik van Rodrigo hoop na dit zyn overwinnen;
En vind dus in hem stof wel waardig om te minnen.

LEON.

Maar zie, Mevrouw, hoe ver gy zynen arm dringt aan.
In een gevechts gevolg dat licht nooit aan zal gaan

INF.

Rodrigo is gehoond, de Graaf heeft 't hoon bedreeven,
Zy zyn na buiten toe; wat kan men blyks meêr geeven?

LEON.

Maar neemt dat dit gevecht al zeker zy gesteld,
Is 't niet vry volle vroeg dat gy zulk oordeel veld?

INF.

Wat wilt gy? ik ben mal, en myne zinnen maalen,
En dit noch 't minste kwaad van myne minnekwaalen.
Kom met my in 't vertrek, en troost my in myn leed,
Noch laat my niet alleen nu gy myn euvel weet.

Zesde tooneel.

DE KONING, DON ARIAS, DON SANCHE, DON ALONSO.

KON.

DE Graaf is dan zo los, zo waanwys, zo vermeeten,
Dat hy zyn misdaad meend vergeeven en vergeeten?

ARI.

Ik heb hem uit uw naam daar lang op ondergaan.
Maar niet verricht, al heb ik, Heer, myn best gedaan.

KON.

O Hemel! zal dan dus een Onderzaat versmaaden
Zyn plicht van hulde en trouw door roekeloze daaden!
Don Diego hoond hy, en op 's Konings wil niet let,
Ja midden in myn Hot zo stelt hy my de wet.
Laat hem een dapper Held en een groot Krygsman weezen,
Ik zal hem van die kwaal, ik zweer 't hem, wel geneezen,
Al was hy enkel staal, ja Mars in menschen schyn,
Hy zal zien wat het is my ongehoorzaam zyn.
Ik weet hoe dat men moet zo fiere zinnen temmen,
En heb dat harde hair wat zacht eerst willen kemmen,
Maar nu hy zulks misbruikt, ga heen van dezen dag
Verzekeer u van hem, daar koom van wat het mag.

SANC.

't Kan zyn een weinig tyds zou hem meêr buigzaam maaken,
Men heeft hem voor gehad noch heel verhit; 't zyn zaaken,
Heer Koning, die 't gemoed doen zieden in 't begin,
Een hert zo moedig, kan zich kwaalyk toomen in.
Hy heeft wel ongelyk, maar zulke zielen konnen
Tot ongelyks beken zo haast niet zyn gewonnen.

KON.

Don Sanche, zwyg, en zwicht, want gy dit weeten zult,
Men zich schuldplchtig maakt in 't spreken voor deez'

SAN.

Ik zwicht, Heer, en ik zwyg; maar laat een woord toch leggen
De grond tot zyn verschoon.

KON.

Wel wat weet gy te zeggen?

SAN.

Dat een gemoed gewend niet dan iets groots te doen,
Zich zwaarlyk buigen kan tot de ootmoed van een zoen:
Het ziet daar toe geen raad als ingewikt met schanden,
En hier op heeft alleen de Graaf getoond zyn tanden:

Hy vind in deze plicht iet dat hem tegen werd,
 En zou gehoorzaam zyn had hy een minder hert.
 Gebied dat zynen arm, volwasschen onder 't vechten:
 Door 't punt van zyn rapier dit ongelyk ga rechten,
 Hy zal 't u bet'ren, Heer, 't is buiten alle zorg,
 En tot het hem zy kond, ziet hier 't geen blyft zyn borg.

KON

Gy breekt door het ontzag; maar ik vergeef 't uw jaaren,
 En min deez' vierigheid in jonkheids wedervaaren;
 Een Koning, die zyn doen met ryper raad omgeeft,
 Der Onderzaaten bloed in meerder achting heeft.
 Ik waak voor myn Gemeent', bestier ze door de reden,
 Gelyk het hoofd draagt zorg voor al de minder leeden.
 Dus 't geen dat u dunkt recht en is geen recht by myn,
 Gy spreekt als een Soldaat, ik moet een Koning zyn,
 En wat men zeggen mag, en hoe men 't wil gelooven,
 De Graaf zal door deez' plicht zyn achtingsglans niet dooven,
 Dat meer is, 't hoon raakt my, hy heeft geschandvlekt de eer
 Van hem die ik myn Zoon koos tot een Voedsterheer,
 En, door het stout bestaan van zulke onheils neepen,
 Heeft hy hem aan myn keur, en aan my zelfs vergreepen.
 Ik ben 't die hy voldoet als hy deze ondaad recht;
 Maar 't is daar van genoeg. Voort diend u noch gezegt,
 Dat ons de vyand dreigd; ik vrees voor een verrassen.

ARIAS.

De Mooren zouden die weêr wat te raaken passen?
 En wel een aanslag op ons hebben in den zin?

KON.

Men heeft haar Vloot gezien te Zeewaart steeken in,
 En u is wel bekend dat in zeer weinig uren
 Men die met eene vloed kan hier ter reede sturen.

ARIAS.

Zo menig zwaar verlies heeft haar benomen 't hert,
 Dat uw ontziene magt noch meêr zou zyn getert.

KON.

Dat baat niet, wantzy noit en zullen mogen lyen,
 Dat ik myn voet dus vast zet in Andalousyen,
 En zulken schoonen streek van afgenomen grond,
 Die wakkerd haare wrok tot wraak schier te elker stond.
 Dit is de reden die my heeft hier in Seviljen
 Doen stellen zints tien jaar de zeetel van Castiljen,

Om haar dicht by te zyn en vaardig op het spoot
Te dempen in den dop al wat zy neemen voor.

ARIAS.

Zy hebben wel geleerd ten koste van haar hoofden,
Hoe zwaarlyk men u weêr, van 't geen gy wind, beroofden;
Te groote vrees is kwaad.

KON.

't Verzuim dat is noch qua'er,
En die te veel vertrouwd die noodigd het gevaar;
Ja zelfs de vyand, die gy hebt voorheen geslaagen,
Zo gy uw kans verkykt, zal 't voordeel u ontjaagen.
Dan echter 't waar niet goed, de tyding zynde onwis,
Te strooijen onder 't volk een nachtschrik by de gis:
Den angst, die wapenroep zou nodeloos omvoeren,
Mogt, mits de duisterheid, de Stad te zeer beroeren,
Nadien myn goede wacht houd tegens allen nood,
Is 't voor als u genoeg.

ALON.

Myn Heer, de Graaf is dood;
Don Diego, door zyn Zoon zyn onlust heeft gewrooken.

KON.

Van dat ik wist de wrok heb ik de wraak voorsprooken,
En wou dit ongeval verhoeden van toen af.

ALON.

Chimene, vol van rouw, komt vorderen de straf,
En met een traanenvloed eischt recht van uwe handen.

KON.

Hoewel ik voel myn ziel tot haar ontferming branden,
Nochtans het geen de Graaf begaan heeft, hier gezeid,
Heeft wel verdiend dit loon van zyn vermetelheid.
Doch of hy 't schoon verdiend, het valt my hert te missen
Een zulken Oorlogsheld, en na het kloek beslissen
Van menig groot gevaar, na menigmaal den Staat
Te hebben met zyn bloed in trouwe dienst gebaad,
Al is 't dat zyne trots niet was om te verdraagen,
Noch smert my zyn verlies, en moet zyn dood beklagen.

Zevende tooneel.

DE KONING, DON DIEGO, CHIMENE, DON SANCHE, DON ARIAS, DON ALONSO.

CHIM.

REcht! recht, Heer Koning, recht!

DIE.

Heer Koning, weest my goed.

CHIM.
Ik werp my voor u neêr.

DIE.
Ik val voor u te voet.

CHIM.
Ik vorder recht van u.

DIE.
Wilt myn verdedding hooren.

CHIM.
'k Eisch wraake van een moord.

DIE.
't Was straf van hoon, in tooren.

CHIM.
Rodrigo, Heer....

DIE.
Die deê gelyk een eerlyk man.

CHIM.
Die stak myn Vader dood.

DIE.
Zyn Vader pord' hem an.

CHIM.
Een Prins is schuldig recht aan 't bloed der Onderzaaten.

DIE.
Voor een gerechte wraak het recht wat moet ontlaaten.

KON
Ryst bei te gader op, en redend een voor een.
Chimene, ik heb myn rouw met uwen ramp gemeen,
En ik voorwaar uw leet met hertenleet aanhoorden.
Gy krygt uw beurt daar na, valt haar niet in haar woorden.

CHIM.
Heer Koning, wat verdriet! myn Vader die is dood,
En ik zag 't drabbig bloed dat uit zyn wonde vlood;
Dat bloed, dat zich zo vaak voor uwen Staat ging wagen,
Dat bloed, dat u verkreeg de zeeg van zo veel slaagen,
Dat bloed, dat op de grond noch rookt van enkle spyt,
Dat het zich ziet gestort voor minder als gy zyt.
't Gund midden in 't gevaar geen kryg ooit dorst vergieten,
Rodrigo in uw Hof doet langs der aarde vlieten:
En voor zyn proefstuk, hy met zulken fraaijen daad
Van zulken vasten stut ontzet heeft uwen Staat.
Heeft van uw Oorlogsvolk de moed ter neêr geslaagen,
De hoop weêr opgerecht van die u haat toedraagen.

Ik kwam, ach! op de plaats heel machteloos, en bleek,
En vond hem overleên, Heer Koning, ik bezweek;
Vergeef 't my zo myn smert myn stemme doet verstyven,
Myn traanen en gezucht de rest u schuldig blyven.

KON.

Hou moed, myn waarde kind, en weet dat van voortaan
Uw Koning u in steê wil van een Vader staan.

CHIM.

Myn Heere, te veel eers geschiede aan myn ellende;

Ik kwam dan machteloos, en vond zyn leeven te ende.
 Hy sprak my wel niet aan, maar dat vry dieper dreef,
 Zyn bloed in 't vochte stof my myne plicht voorschreef:
 Of eer, zyn dapperheid genooddruft te ondergaande,
 Sprak tot my door zyn wond, en my tot wraak vermaande.
 En om zyn overlast aan u te maaken kond,
 Ontleent daar toe myn stem door zulken droeven mond.
 Heer Koning, duld toch niet, dat onder uwe oogen,
 Een ongestutte loop van moord heb zulk vermoogen,
 Dat, zonder strafs gevolg, de beste van het Land
 Zyn onder lyfsgevaar van elks verwaande hand:
 Dat zich een jonge wulp beroeme van haar sneeven,
 Zich baaden in haar bloed, en haar beneeme 't leeven.
 Een zulk een Oorlogsheld, waar van men u beroofd,
 By wraaks gebrek den ernst tot uwen dienst verdoofd.
 In 't kort, myns Vaders dood eisch ik te zien gewrooken,
 Meêr tot uw nut dan om u voor my op te stookten.
 Uw Staat verliest in het verlies van zulken man,
 Wreek bloed met bloed, en doet de dood den dooder an,
 Laat hem en zyn geslacht, zo verre als het kan rekken,
 Zoenofer voor deez' zonde aan 't gantsche Land verstreken.
 De zon, die alles ziet, en ziet niet hier op aard,
 Dat zulk een dierbaar bloed is in betaaling waard.

KON.

Don Diego, antwoord nu.

DIE.

Wat is men vol gelukken,
 Wanneer men met zyn kracht zich 't leeven voeld ontrukken,
 En wat brengt ouderdom aan menig groot gemoed,
 Met zyne zwakheid, Heer, een zwaaren tegenspoed.
 Ik, die wel eer gewend was altyd te overwinnen,
 Die door gedaane dienst my deed alom beminnen,
 Die zie my nu, vermits ik heb te lang geleefd,
 Onteerd door schendig hoon, en dat my wraak begeeft.
 't Geen ooit vermogt beleg, noch slag, noch ongenade,
 't Geen ooit vermogt Argier, Arragon, noch Grenade,
 't Geen ooit uw vyand, noch myn haater heeft bestaan,

Dat is my in uw Hof door hoogmoed aangedaan.
 Myn eer is daar geschend ten trots van myne jaaren.
 Myn zwaaren ouderdom men dorst met schimp verzwaaren;
 Heer Koning, op deez' wys zo zou dit gryze hair,
 Versleeten in 't helmet by menig krygsgevaar,
 Dit bloed, in uwen dienst zo ridderlyk vergooten,
 Deze arm, wel eer de schrik van 's vyands vaste slooten,
 Met oneer gaan in 't graf, had ik niet voortgebragt
 Een Zoon, wel waard zyn Land, zyn Koning, zyn geslacht,
 Hy leende my zyn hand, hy heeft de Graaf doorsteeken,
 Myn eere weêr hersteld, myn oneer derven wreeken;
 Zo 't toonen van zyn moed, ook met gevaar van 't graf,
 Zo eene vuistslags wraak verdiend een wreede straf,
 Op my, op my alleen, moet dezen bliksem vallen;
 Wanneer den arm misdoet, het hoofd ontgeld het mallen
 Van 't geen 'er is misdaan, van de oorzaak van 't gekarm
 Ben ik, Heer Koning, 't hoofd, hy is alleen den arm.
 Beklaagd Chimene zich van dat hy heeft verslaagen
 Haar Vader, hy en had het noit behoefd te waagen
 Had ik het konnen doen. Behoud den arm u dan,
 En offerd haar het hoofd, dat geen meêr dienst doen kan.
 Ten kosten van myn lyf voldoed vry, Heer, Chimene,
 Ik pleeg geen tegenweer, ik ga gewillig heene;
 En ver van het verwyt dat ik geen schuld en weet,
 Zo 'k buiten oneer sterf, zo sterf ik zonder leed.

KON.

De zaak is van gewicht, en ryp'lyk overwoogen,
 Verdiend voor het gerecht des vollen Raads betoogen.
 Don Sanche, breng Chimeen in zekerheid weêr t'huis,
 Don Diego heb myn Hof tot zyn gevangenhuis,
 Zyn Zoon zy nagezocht, ik zal u rechtsdwang geeven.

CHIM.

't Is recht, Heer Koning, dat een Moorder misse 't leeven.

KON.

Stil uw verdriet, myn kind, en stel uw hert gerust.

CHIM.

Bevel van rust is my maar aanwas van onlust.

Darde bedryf.

Eerste tooneel.

ELVIRE, DON RODRIGO.

ELV.

ROdrigo! wel hoe nu? rampzalig wicht, wat doe je?

ROD.

Ik volg de wreede klem van myn hard noodlots bloeije.

ELV.

Van waar komt u deez' trots en deze nieuwe moed,
Dat gy verschynd ter plaats die gy besmet met bloed?
Hoe! derft gy noch tot hier des Graaven schim aanranden?
Bragt gy hem niet ter dood?

ROD.

Zyn leeven was myn schande,
Myne eer heeft van myn hand gevorderd deze daad.

ELV.

Maar in des dooden huis te zoeken toeverlaat!
Zocht ooit een moorder daar zich voor de straf te bergen?

ROD.

Kwam ooit een moorder recht aan zynen rechter vergen?
Neen, ziet my niet meêr aan met een verbaasd gezigt;
Ik zoek de dood, nu ik de doodslag heb verricht.
Myn recht hangt aan myn min, myn Rechter is Chimene,
Ik heb haar haat verdiend, daar door de dood met eene.
En koom daar van ontfaân, als welzyns beste pand.
Het vonnis van haar mond, den slag van haare hand.

ELV.

Vlied liever uit haar oog, vlied van haar grammen tooren,
Ontrekt u de eerste brand van haar ontvlamd verstooren,
Ga heen, geef u niet bloot aan de eerste ontsteltenis.
Die in 't verbolgen hert noch versch ontsteeken is.

ROD.

Neen, neen, dat waarde pand dat ik kon dus mishaaen,
Kan my geen haat genoeg tot myne straf toedraagen:
Die eens zo groot te zien zou zyn myn grootst geluk,
Om door de dood te zyn veel eerder uit den druk.

ELV

Chimene is na het Hof, ontsteld en heel begreezen,
En zal met veel gevolgs terstond hier weder weezen.
Ga toch, Rodrigo, ga, en hou my buiten last:

Wat zou men zeggen zo men hier zag zulken gast?
 Wilt gy, dat iemand haar noch nageef, dit, of kwaader,
 Dat ze in haar huis ontfangt de Moorder van haar Vader?
 Haar wederkomst die naakt; zy komt, zy komt, ik zeg,
 Ten minsten om haar eer, Rodrigo, schuil u weg.

Tweede tooneel.

DON SANCHE, CHIMENE, ELVIRE.

SAN.

JA, Mevrouw, men des wel een bloedig hemd mag draagen,
 Uw traanen, en uw toorn, de wraak te recht opdaagen.
 Doch ik neem 's my niet aan met een fluweele taal
 Te troosten uwen rouw, te koesteren uw kwaal:
 Maar zo ik te uwen dienst kan zyn bekwaam gevonden,
 Gebruik myn zwaard tot straf van hem die gaf de wonden:
 Gebruik myn liefde om haast te wreeken deze moord;
 Op uw bevel zo zal myn arm doen 't geen ze hoord.

CHIM.

Rampzalige!

SAN.

Mevrouw, diend u toch van myn leeven.

CHIM.

Gy weet de Koning heeft een Rechtdag uitgeschreeven.

SAN.

Het recht dat is zo loom, en zo verdrietzaam lang,
 Dat menigmaal de schuld raakt buiten straffens dwang.
 Den traagen loop daar van, onwis hoe uit te vallen,
 Vereischt te veele tyds, en geeft vaak niet met allen.
 Laat toe dat door 't rapier een Ridder doe de wraak,
 De weg veel korter is, en zekerder de zaak.

CHIM.

Dit is den lesten raad, en moet het daar toe komen,
 Uw dienst zal (is 't u ernst) dan werden aangenomen.

SAN.

Dat is het eenig heil daar myn gemoed na haakt,
 En, op die hoop, vaar wel; dit my te vreden maakt.

Darde tooneel.

CHIMENE, ELVIRE.

CHIM.

IK zie my eind'lyk vry, en mag hier onbedwongen
U openen de smert in myne borst verdrongen:

'k Mag geeven vollen loop aan myn bedroefd gezucht,
 En u tot in myn ziel doen zien myn ongenugt.
 Myn Vader die is dood, Elvire! en de eerste degen
 Die ooit Rodrigo trok, is hem door 't hert gereegen.
 Schrei, droevige oogen, schrei, en smelt in uw getraan,
 Myns leevens eene helft heeft de and're helft verdaan:
 En zulken wreeden daad verplicht my om te wreken,
 Om 't geen my over is 't geen ik my vind te ontbreken.

ELV.

Stel u gerust, Mevrouw.

CHIM.

Wat zyt gy onbewust
 Van myn ellendig lot, dat gy my spreekt van rust!
 Helaas! waar zou myn ziel deez' rust van daan toch komen,
 Zo my deerd 't geen ik mis, 't deerd die 't my heeft benomen?
 Wat kan ik hoopen, ach! als eeuwig ongerief,
 Daar ik vervolg een moord, en heb de moorder lief?

ELV.

Liefd gy hem noch die u beroofd heeft van een Vader?

CHIM.

Ach! lieven dat is niet, Elvire, 't gaat my nader,
 Ik ben verzot op hem, myn eigen hert hem diend,
 En in myn vyand zelfs vinde ik myn waardsten vriend.
 Ik voel dat, ja! in spyt van mynen zwaaren tooren,
 Rodrigo noch bevecht myn Vader als te vooren,
 Hem in myn boezem volg, en hy zich weert, en wykt,
 Nu dapper is, dan slap, en zomtyds schier bezwykt.
 Maar in dit hard gevecht van haat op min gebeeten,
 Zo werd myn hert gescheurd, myn ziel van een gereeten,
 En of de liefde schoon heeft op my grooter magt,
 Noch heb ik (als 't behoord) myn plicht in grooter acht.
 En loop geblindhokt toe daar de eer is te bewaaren,
 Rodrigo is my waard, my deerd zyn kwaalyk vaaren,
 Myn hert held aan zyn zyd; maar al des niettemin
 Ik weet wat kinderplicht, en Vadermoord heeft in.

ELV.

Is u 't vervolgen ernst?

CHIM.

Ach! bloedige gedachten
 Van wreed vervolg, dat ik genootdrukt moet betrachten!
 Ik ding hem na zyn lyf, en voor 't voldingen schrik.
 Myn dood hangt aan de zyne, en ik zyn dood beschik.

ELVIR.

Verlaat, Mevrouw, verlaat een voorstel zo verwoedig,

Noch haal niet op uw hals een noodgeval zo bloedig.

CHIM.

Zal ik dan zien de dood myns Vaders zonder straf?
Zyn bloed vast roepen wraak, daar ik geen wraak verschaf?
Myn hert zal dat, verzot in schandig minnemallen,
Gelooven't zy genoeg een traan vyf zes te vallen?
Daar meê te houden op, en laten voort myne eer.
Verstikt in stom gezwyg, door liefde treden neêr!

ELVIR.

Mevrouw, geloof my, gy zult wel zyn te verschoonen,
Van u niet al te wreed op zulk een held te toonen:
Een held en minnaar bei, gy hebt genoeg gedaan
Dat gy den Koning hebt daar van gesproken aan;
Dringt op het uiteind niet, laat uw vervolg voort steeken.

CHIM.

Myn achting hangt 'er aan, ik moet, ik wil my wreken;
En of my schoon al vleid een dwaaze minnelust,
Dat onschuld steld myn geest in 't minste niet gerust.

ELVIR.

Maar g'hebt Rodrigo lief, hy kan u niet mishaagen.

CHIM.

'k Beken 't.

ELVIR.

Hoe zult gy dan u hier in eind'lyk draagen?

CHIM.

Tot voorstand van myn eer, en bet'ring van myn schâ,
Hem daagen, zien gedoemd, en sterven zelfs daar na.

Vierde tooneel.

DON RODRIGO, CHIMENE, ELVIRE.

ROD.

WEI, zonder dat gy hoefd my voor 't gerecht te daagen,
Zie hier, neem in myn dood uw zo gewenscht behaagen.

CHIM.

Elvire, wat is dit? waar zyn w'? hoe komt dit by?
Rodrigo in myn huis? Rodrigo hier by my?

ROD.

Verschoon myn leeven niet, smaak, zonder tegenstreeven,
Het zoet dat u myn ramp, en uwe wraak kan geeven.

CHIM.
Helaas!

ROD.
Geef my gehoor.

CHIM.
Ik sterf.

ROD.
Een oogenblik.

CHIM.

Weg, laat my sterven toch.

ROD.

Ik 't in een woord beschik,
Daar na zo antwoord my niet dan met dezen degen.

CHIM.

Hoe! daar myns Vaders bloed noch niet is afgezeggen?

ROD.

Chimene.

CHIM.

Weg; doet weg dit haatelyk vertoog,
Dat my verwynt uw schuld dus schendig voor myn oog.

ROD.

Ach! zie het liever aan om uwen haat te wetten,
Uw toorn te hitsen op, myn straf niet uit te zetten.

CHIM.

't Is in myn bloed geverfd.

ROD.

Kom, doop het in het myn,
En wascht zo daar van af de verf die 't heeft van 't dyn.

CHIM.

Ach! wat een wreedheid, dus op eenen dag te moorden
De Vader door uw zwaard, de Dochter door uw woorden!
Doe my dit tuig uit 't oog, ik mag 't niet zien zo blood;
Gy wilt dat ik u hoor, en jaagt my aan de dood.

ROD.

Ik doe 't geen gy begeerd, maar zonder my te ontgeeven
De wil van door uw hand te missen dit myn leeven.
Want als 't al is gezeid, verwacht noch van uw haat,
Noch van myn min 't berouw van myn beroemde daad.
Uw Vader met een slag, noit weder goed te maaken,
Onteerde 't eerlyk hoofd myns Vaders, zulke zaaken
Die treffen, als gy weet, zeer diep een man van moed,
Ik had myn deel aan 't hoon, ik volgd' hem op de voet,
Ik vond hem, heb myn eer en Vader bei gewrooken,
En zo 't noch stond te doen, 't geschiede als 't is gesproken.
Niet dat niet in der daad myn min lang tegens my
En mynes Vaders wil gestreeden heeft voor dy:
Gis daar uit vry haar magt, dat ik in zulk onteeren
Getwyffeld heb of 't stuk de wraake kon ontbeeren;
En daar ik uwen haat, of schand moest ondergaan,
Weêrhield ik myne hand, drong mynen arm niet aan,
Ja heb my zelfs berispt van te veel hevigheden;
En uwe gaaven wis de waage wikken deden,
Zo hier niet tegens aan zich had gekant met pyn,
Dat iemand zonder eer u niet kan waardig zyn,

Dat die my had bemind, toen ik mogt 't hoofd oplichten,
 My haaten zou wanneer ik eerloos moeste zwichten.
 Dat altoos en in al te luist'ren na de min,
 Was uwe keur beschaamd met lust te volgen in.
 Ik zeg het u noch eens, ik zal, en moet het zeggen,
 Tot dat ik voor uw voet een droevig Lyk zal leggen,
 'k Heb u verongelykt, maar ziet ik trok deez' lyn
 Tot weering van myn smaad, en om u waard te zyn.
 Doch plichtvry van myn eer, en plichtvry van myn Vader,
 Kom ik aan u voldoen myn plicht en schuld te gader.
 't Is om myn hoofd u aan te bieden dat gy my
 Hier ziet op deze plaats, ik niet onwillig ly,
 En weet uws Vaders dood daar mede is uit te wissen,
 Dies ik u niet wil doen uw offerhande missen,
 Slacht met een groot gemoed de geene die zyn eer
 Gesteld heeft in de roem uws huis te vellen neêr.

CHIM.

Rodrigo, ach! 't is waar, dat, zelfs met tegenstryden,
 Ik u niet laaken kan van geene smaad te lyden:
 En hoe dat ook berst uit de grootheid van myn druk,
 't Geeft u zo zeer geen schuld als wel myn ongeluk.
 Ik weet, wat achtbaarheid, na zulk een schendig hoonen,
 U vergde voor een hert in dit geval te toonen;
 Gy hebt de plicht maar van een eerlyk man gedaan,
 Doch my met die te doen myn plicht geweest aan.
 Uw dapderheid leerd my myn les in u verwinnen,
 Zy heeft uw eer en wraak meêr dan u zelfs doen minnen,
 Dit voegd my desgelyks; en ik heb, tot besluit,
 Myn eer ook voor te staan, myn wraak te voeren uit.
 Helaas! uw opzicht slechts doet my hier in noch schroomen,
 Had ander ongeval myn Vader my benomen,
 Myn ziel zou, in 't geluk van u te mogen zien,
 Noch vinden al den troost die iemand mag geschiên:
 En een aanminnig zoet myn smert zou overweegen,
 Als zulken waarden hand myn traanen af kwam veegen,
 Maar ik moet uw bederf voort werken uit met vlyt,
 Nu, door myns Vaders moord, gy myn bederver zyt,
 En myn onlukkig lot dat kan, dat wil gehengen,

Dat ik myn eigen leet aldus te weeg zal brengen.
 Want cind'lyk, dat gy weet hier van het recht bescheid,
 Verwacht geen slap besluit van myn genegtheid:
 Of schoon al mynen haat ons liefde wenscht te wyken,
 Myn hoogverheven aard moet u hier in gelyken:
 Gy hebt door uwe daad u waard getoond van my,
 Ik moet door uwe dood my toonen waard van dy.

ROD.

Stel dan niet langer uit 't geen de eer u gaat gebieden,
 Die eischt myn hoofd, en ik kom 't u van zelf aanbieden:
 Maak daar een offer af tot zulk een ed'len zoen,
 De slag zal my niet min als 't vonnis vreugde aan doen.
 Te wachten na't vervolg van langzaam recht te pleegen,
 Komt voor uw achtbaarheid noch myne ramp geleege;
 'k Zal sterven vol geluks zo 'k sterf door zulk een slag.

CHIM.

Ga, ik de aanklaagster wel, maar Beul niet weezen mag,
 Of gy my bied uw hoofd, kan ik het zo begeeren?
 Ik wil 'er dingen na, maar gy zult het verweeren:
 't Is van een ander daar ik het van hebben moet,
 Want die de straf vervolgd, de straf niet aan en doet.

ROD.

Ofschoon al uwen haat ons liefde wenscht te wyken,
 Uw hoogverheeven aard de myne moet gelyken,
 En eenen and'ren arm te ontlennen tot uw wraak,
 Geloof my, myn Chimene, is geen gelyke zaak.
 Myn hand die heeft alleen myn Vader konnen wreeken,
 Uw hand zich in de wraak van de uwe alleen moet steeken.

CHIM.

Ach! wreed gemoed, waarom zo styf hier op gestaan!
 Uw wraak was zonder hulp, gy bied 'er hulp toe aan!
 Ik wil u volgen na, en ben te kittelachtig
 Te lyden dat gy aan myn roem zou zyn deelachtig.
 Myn Vader, en myne eer, in schuld niet willen zyn,
 Noch aan uw wanhoop, noch aan uwe minnepyn.

ROD.

O streng besluit van eer! helaas! wat kan ik zeggen?
 Zal ik zo veel genâ my dan niet toe zien leggen!
 Ach! om uws Vaders wil, of wel om onze min
 Zo dood my, of uit wraak, of uit meêdoogens zin:
 Uw ongevallig lief zal 't veel min smerte geeven,

Te sterven door uw hand, als in uw haat te leven.

CHIM.

Ga, ik en haat u niet.

ROD.

Gy moet.

CHIM.

Neen, ik en kan....

ROD.

Vreest gy het snoô gesnap van 't volk zo weinig dan?
Wanneer men myn misdoen en uwe min zal weeten,
Wat meend gy dat de Nyd te zeggen zal vergeeten?
Nood drukt haar zwygen in, en mag ik zyn geloofd,
Behou uw achtbaarheid ten koste van myn hoofd.

CHIM.

Myn achtbaarheid die munt meêr uit als gy blyft leven;
En boven afgunsts reik myn roem zal zyn verheeven,
Wanneer men weeten zal dat ik u zo bezin,
En u ter dood vervolg; hier steekt wat wonders in.
Ga heen, vertoon niet meêr aan myne droevige oogen
't Geen ik verliezen moet, en niet zal missen mogen.
Bewimpel u vertrek in 't donker van de nacht,
Myn eer die loopt gevaar indien gy langer wacht,
De Nyd tot achterklap zou neemen volle reden,
Indien men wist ik u hier had by my geleeden,
Geef haar geen oorzaak toch myn deugd te luchten uit.

ROD.

Ach! dat ik sterf.

CHIM.

Ga, ga.

ROD.

Wat 's 't slot van uw besluit?

CHIM.

In spyt van myne min, die mynen toorn wil breeken,
Zal ik myn best doen om myn Vader wel te wreeken;
Maar weder ook in spyt van zulk een wreeden plicht,
Zal zyn myn grootste wensch te hebben niet verricht.

ROD.

O wonder van de min!

CHIM.

Maar wonder vol misnoegen.

ROD.

Wat gaan ons Vaders ons al ramp en smert toevoegen?

CHIM.

Helaas! wie had gedacht?...

ROD.

Helaas! wie ooit gezeid?....

CHIM.

Dat heil, als 't komt zo na, zo haastig weder scheid.

ROD.

En dat zo onverwacht, gelyk als voor de haaven,
Een snellen storm ons hoop zou in de Zee begraven!

CHIM.

Ach, doodelyk verdriet!

ROD.

Ach, droefheid zonder end!

CHIM.

Ga heen, zeg ik noch eens, ik ben dit niet gewend.

ROD.

Vaar wel, ik ga voortaan een stervend leven slapen,
Tot dat door uw vervolg het my werde uitgeneepen.

CHIM.

Indien ik daar toe kom dat ik u breng ten val,
Ik zweer u dat ik u niet overleeven zal,
Vaar wel, treê uit, en wacht dat gy niet werd bekeeken.

ELV.

Mevrouwe, wat voor ramp dat hier in schynt te steeken....

CHIM.

Ei! kwel my langer niet, en laat my wat met vreên,
Ik zoek de stilheid, en verlang te zyn alleen.

Vyfde tooneel.

DON DIEGO *alleen.*

WY vinden nimmermeer ten vollen ons vermaaken,
Ons hoogste heil dat is vermengd met 't geen wy laaken:
Veeltyds komt angst en zorg in heugelyke spoed
Verstooren het bejag van ons verblyd gemoed.
In 't midden van myn luk voel ik het zo te weezen,
Ik zwem in zoete vreugde, en beef door enkel vreezen.
'k Heb dood gezien die my te hoonen had bestaan,
En ik en kan niet zien de hand die 't heeft gedaan;
Ik maak my zelven moê met zonder vrucht te zoeken,
En loop vast door de Stad byna in alle hoeken,
Zo stokoud als ik ben, en is 'er steeg noch straat,
Die ik in 't nagevraag myns zoons ter zyden laat,
Elk oogeblik ik hem schier meen in zulken donker
Te loopen op het lyf, doch 't is maar valsch geflonker,
En myn genegendheid daar door gesteld te leur,
Die beeld zich alles in dat my de vrees brengt veur.
Ik nergens wedervaar de teekens van zyn vluchten,
De vrienden van de Graaf my doen voor onheil duchten,
Haar groot getal en magt my een benauwdheid is,
Rodrigo leefd niet meer, of leid in hechtenis.
O Hemel! zal zyn schyn my noch weêrom bedriegen?
Of zie ik dien ik zoek? neen, dit en kan niet liegen,
Hy is 't, hy is het zelf, myn bidden is verhoord,
Myn vreeze die heeft uit, en myn verdriet is voort.

Zesde tooneel.*DON DIEGO, DON RODRIGO.***DIE.**

ROdrigo, mag ik u ten lesten eens aanschouwen?

ROD.

Ach! 't is verwinnaar, maar met enkel herts benouwen.

DIE.

Laat my bedaaren wat, dat ik u geef uw lof,
 Myn deugd en vind geen reên om u te wyzen of,
 Gy hebt ze wel gevolgd, en uw doorluchtig sterven
 In u weêr leeven doet myn naam, die scheen te derven,
 De helden van het huis daar ge uit gesprooten zyt
 Hebt gy verevenaard in uwen jongen tyd,
 En door den eersten steek van uw gestrengen degen
 Zo grooten manheids roem als iemand ooit verkreegen.
 Stut van myn ouderdom, en styl van myn geluk,
 Dat ik u aan myn borst in bei myne armen druk,
 Kom, kus my deze koon, en wil de plaats erkennen
 Die gy hebt door uw moed gevryd van 't schandig schennen.

ROD.

De eer komt u daar van toe, elk weet, dat, zynde uw Zoon,
 Ik niet min doen en kon dan 't wreken van uw hoon,
 Ja hou 't voor groot geluk, dat ik vernoegen geeven
 Kan met myn eerste proef aan die my gaf het leeven.
 Maar midden in uw vreugd en heb 't niet voor onwaard,
 Dat ik my zelfs voldoe nu de eer is eerst bewaard:
 Veroorlofd dat myn ramp in vryheid uit mag breeken,
 Gy vleid ze veel te lang door uw aanminnig spreekken.
 't Berouwd my niet dat ik u heb dien dienst gedaan;
 Maar geef my weêr 't geen my is door deez' daad ontstaan:
 Myne arm, mits uwe wraak, gewapend t'myner schade,
 Heeft deez' beroemde steek my dyen doen ten kwaade,
 Heeft my myn ziel vermoord, en in een anders bloed
 Myn eigen heil verstikt, ontvreemd myn hoogste goed.
 Ach! spreekt 'er niet meêr van, 'k heb om u al verlooren.
 Myn hert kan na geen hoop noch na geen troost meêr hooren.

Waar toe dus veel gezeid, en dus veel opgehaald?
 't Geen ik u schuldig was heb ik u wel betaald.

DIE.

Voer vry noch hooger aan de vrucht van uw verwinnen,
 Ik gaf u 't leeven, gy geeft my myne eer; als 't minnen
 Van de eer dan meerder is als 't lieven van het lyf,
 Zo veel ik voor uw dienst u meerder schuldig blyf.
 Maar doet uit uw gemoed deez' zwakheid doch verloopen,
 Wy hebben maar eene eer, Meesterssen vry met hoopen:
 Min is niet dan een lust, en de eer een schuld en plicht.

ROD.

Ach! wat is 't dat gy zegt?

DIEG.

't Geen diend tot uw bericht.

ROD.

Myne eer, verongelykt, zich op myn zelfs komt wreken,
 En gy my van de schand van lichtigheid derfd spreken!
 Het schennis is gelyk, en ik voor even hou
 Een kiygsman zonder moed, een minnaar zonder trouw.
 Wil myn standvastigheid niet met deze ondaad tergen,
 Behou my moedig, maar ga my geene ontrouw vergen,
 Myn boeijen zyn te vast om zo te zyn ontsloopt,
 Myn trouw verbind my noch, hoewelze niet meêr hoopt.
 Nu ik niet laten kan, noch hebben mag Chimene,
 Zo is de dood, die 'k zoek, myn rechte hulp alleene.

DIEG.

't En is geen tyd noch om te zoeken uwe dood,
 Uw Koning en uw Land uw arm noch heeft van nood.
 De vloot die wierd gevreesd, nu op de reê gekomen,
 De Stad voor overval, voor plond'ren 't Land doet schroomen:
 De Mooren zyn voor hand; de vloed haar by der nacht
 Zal hebben in een uur tot aan de Stad gebragt.
 Het Hof dat staat verzet, het volk is op de beenen,
 Men hoord niet dan geschrei, men ziet schier niet dan weenen.
 In dit gemeen gevaar heeft myn geluk gewild
 Dat ik heb in myn huis gevonden in der stilt'
 Vyf honderd Edellui van myn vertrouwde vrienden,
 Die tot myn schenniswraak haar leeven my aandienden;
 Gy in de voorbaat waart, maar hun manhafte moed
 Zich beter koelen zal op 't Moorsch vyandig bloed.

Ga tredt hun kloek'lyk voor daar eer is te behaalen,
 Zy onder uw geleid te strandwaart willen daalen;
 Hou met uw zwaarden af de vyandyke vloot,
 En, zo gy sterven wilt, zoek daar een braave dood.
 Neem vry dit middel waar dat u dus werd gegeeuen;
 Verdedigd, zo gy kond, uw Prins, uw land, uw leeven:
 Of keer veel liever weêr verwinnaar na het Hof,
 Noch laat geen wraak van hoon bepaalen uwen lof.
 Ga, voerd ze verder voort, en dwing, door zeegs verkrygen,
 't Gerechte tot genâ, Chimene tot een zwygen.
 Hebt gy haar lief, zo weet Rodrigo voor gewis,
 Dat de uitkomst van uw wensch deze overwinning is.
 De tyd valt my te kort om dit meêr uit te rekken,
 Ik hou u met de praat, en gy moest zyn aan 't trekken:
 Kom, volg my, slaat'er op, en maak uw Koning vind
 Dat, 't geen hy in den Graaf verliesd, hy aan u wind.

Vierde bedryf.

Eerste tooneel.

CHIMENE, ELVIRE.

CHIM.

MAar 't is geen valsche waan, Elvire? zou 't zo weezen?

ELV.

't Is niet te zeggen hoe hy werd alom gepreezen,
 En met wat welkom roep 't roemuitende gerucht
 Van dezen jongen held dringt deur tot in de lucht.
 De Mooren voor zyn oog als schimmen fluks verdweenen,
 Haar landing was wel snel, maar vloten snelder heenen.
 Drie uren vechtens aan ons volk gaf voor den dag
 Twee kroonen tot een buit en een gewonnen slag:
 De aanleiders dapperheid was boven al te merken.

CHIM.

Wrocht dan Rodrigoo's arm al deze wonderwerken?

ELV.

Door zyn manhafte deugd wierd alles meest verricht.
 Hy heeft de kroon van 't hoofd der Koningen gelicht.

CHIM.

Van wie komt gy dit nieuws, dit vreemde nieuws te weeten?

ELV.

Van 't volk, door wien zyn lof werd luidskeels uitgekreeten,

Dat hem zyn toevlugt noemd, zyns vrydoms wissen borg,
Den Engel zyns behouds, zyns welstands waarde zorg.

CHI.

De Koning zou hy nu zyn doodslag wel verschoonen?

ELV.

Rodrigo zich noch niet en derf voor hem vertoonen,
Maar Don Diego laat hem hooren in het Hof,
Tot voorstand van zyn Zoon, en leid geweldig of;
Brengt in tot misdaadszoen de twee gewonnen kroonen,
En bid de Prins dien dienst wil met genade loonen.

CHIM.

Maar is hy ook gewond?

ELV.

'k Heb daar niet van verstaan.
Wel gy verschiet van verw, hou moed, wat gaat u aan?

CHIM.

Myn moed ik met de maat myns gramschaps af moet meeten?
Zou ik om zynent wil myn zelven dus vergeeten?
Men roemd hem, men hem pryst, en zal 't myn hert staan toe?
Myn eer dus werden stom, myn plicht haar plichten moe?
Weg min, doortrapte min, laat gramschap boven zweven,
Ving hy twee Koningen, hy nam myn Vader 't leeven;
Dit rouwgewaad, daar ik in lees myn ongeluk,
Is van zyn dapperheid het eerste meesterstuk.
En of schoon't gantsche volk is tot zyn gunst geneegen,
Hier maakt my wat ik zien den Vadermoorder tegen.
Gy die geeft nieuwe kracht aan de oorzaak van myn leet,
Treursluijer, rouwgedek, en zwart omhangen kleed,
Sieraad waar meê my pronkt zyne eerste overwinnen,
Wil toch myn achtbaarheid beschutten tegen't minnen:
En als myn liefde krygt daar op te groote magt,
Zo laat myn droeve plicht zich sterken door uw klagt;
Rand den verwinnaar aan vrymoedig zonder schromen.

ELV.

Mevrouw, bedaar u wat, zie daar de Infante komen.

Tweede tooneel.

DE INFANTE, CHIMENE, LEONORA, ELVIRE.

INF.

IK kom hier niet om u te troosten in uw rouw,
Maar eer dat ik myn leed met 't uwe mengen zou.

CHIM.

Neen, zyt deelachtig eer aan 't algemeen verblyden,
Geniet het heil dat zich vervoegd aan uwer zyden;

Mevrouwe, buiten my heeft niemand treurens recht,
't Gevaar dat voor den Staat Rodrigo heeft beslecht,
En 's Lands behoud dat u zyn wapenen aanbragten,
Aan my, aan my alleen, noch laten toe myn klagten.
Hy heeft de Stad beschut, den Koning dienst gedaan,
En zyn manhaften arm doet my maar ondiens aan.

INF.

Het is zo, myn Chimeen, hy deede wonderdaaden.

CHIM.

Zo haast kwam dit gerucht myne ooren niet belaaen,
Of ik vernam met een dat ieder hem verhief,
En voor een dapper held en ongevallig lief.

INF.

Wat is 'er lastig toch voor u in 's volks gewaagen?
Deez' jonge Mars die 't loofd, die plag u te behaagen,
Hy uwe ziel bezat, uw wil was hem een wet,
Zyn roem dat is een paerl aan uwe Kroon gezet.

CHIM.

'k Beken dat ieder een hem loofd met groote reden,
Doch voor my is zyn lof als op een adder treden:
Myn smert word maar getergd als hy werd zo vermaard,
En zie wat ik verlies in 't zien wat hy is waard.
Helaas! wreede ongeneugt van minnezieke zinnen!
Hoe dat hy 't meêr verdiend, hoe ik hem meêr moet minnen,
En echter zo behoud myn plicht de meeste magt;
Dus werd in spyt van min zyn dood by my betracht

INF.

Deez' plicht u deed zeer hoog op gisteren waardeeren,
't Geweld, u aangedaan, u bragt tot zulker eeren,
Dat ieder in het Hof verhief uw groot gemoed,
En deernis te gelyk had met uw tegenspoed:
Maar wilt gy wel den raad van een vriendin gelooven?

CHIM.

U niet gehoorzaam zyn ging alle schuld te boven.

INF.

't Geen toen was wel, zich nu heel anders aanzien laat,
Rodrigo is een stut geworden van den Staat,
De hoop en wensch van 't volk, dat zich voor hem laat hooren,
De voorstand van dit Ryk, en vreeze van de Mooren:
Zyn daad die geeft ons weêr 't geen ze ons genomen heeft,
En in hem nu alleen uw Vader weder leefd.
Wilt gy dan dat ik u myn zin zeg in twee woorden?
Gy zoekt 't gemeen bederf met hem te willen moorden.
Hoe! was 't geoorlofd ooit zyn waarde Vaderland

Tot 's Vaders wraak te zien gesteld in 's vyands hand?
 Kan uw vervolg op ons na rechten weezen krachtig?
 En om gestraft te zyn zyn wy de schuld deelachtig.
 Niet dat gy daarom hoeft tot trouwen te verstaan
 Met een wien Vadermoord u pord te klaagen aan.
 Ik zelfs zou u den raad daar toe niet kunnen geeven,
 Ontrekt hem vry uw min, maar laat hem voor ons leven.

CHIM.

Mevrouw, ach! laat my toe, dat ik in vryigheid
 Volvoer ten einden uit myn groot gemoedsbeleid,
 Ofschoon myn hert zich veel laat aan hem zyn geleegen,
 Het volk hem als aanbid, de Prins hem is geneegen,
 Hy prachtig staat omheind met menig Oorlogsheld,
 Noch zal zyn zegepronk door my zyn neêr geveld.

INF.

't Is moedigheid, wanneer, om 's Vaders dood te wreken,
 Ons plicht zo waarden hoofd ons doet van straf aanspreken:
 Maar 't is een heerlyk blyk van vry een hooger moed,
 Als liefde tot 't Gemeen doet wyken plicht van bloed.
 Geloof my, 't is voor u genoeg uw min te dooven,
 Voor hem te grooten straf hem daar van te berooven.
 Laat u 't Gemeenebest toch stellen deze wet,
 In 't verder gy te veel zou vinden tot belet.

CHIM.

Men mag my doen belet, maar ik en kan niet zwygen.

INF.

Bedenk wel, myn Chimeen, wat gy tracht te verkrygen.
 Ik ga, gy zult alleen des beter u beraân.

CHIM.

Na 's Vaders moord en is daar geen beraaden aan.

Derde tooneel.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS, DON RODRIGO, DON SANCHE.

KON.

MANhaften erfgenaam van 't huis, wiens dapperheden
 Geweest zyn als een stut des Staats, een Burg der Steden:
 Een zulker helden spruit, in koenheid zo vermaard,
 Die dit uw proefstuk heeft zo haast verevenaard;
 Myn magt is veel te klein om u te kunnen loonen,
 Ik kan na uw verdienst u geen vergelding toonen.

Uw Vaderland verlost van 's vyands wreeden haat.
 Myn staf in myne hand bevestigd door uw daad,
 De Mooren te onderbragt, eer ik in dit benouwen
 Had konnen geeven last hun aanval te weêrhouden?
 En zyn geen zaaken die uw Koning laten toe
 De middel, noch de hoop, die uw verschuldiging doe.
 Twee Koningen, die gy my zelf hier brengt gevangen,
 Die zullen u doen 't loon van dezen dienst ontfangen;
 Zy hebben u genoemd haar CID. dat is, haar Heer,
 En ik misgun u niet dien hoogen naam van eer.
 Zyt vry voortaan DE CID, voor wien het al moet wyken,
 Die schrik en angst brenge aan de Moorsche Koningryken,
 En dat by dezen naam myn gantsche Land beken,
 Wat gy my waardig zyt, en ik u schuldig ben.

ROD.

Heer Koning, laat uw gunst my niet te zeer beschaamen,
 Zo slechten dienst verdiend niet zulke hooge naamen,
 En 't jaagd my, groote Vorst, vry een rood aanzigt aan,
 Zo weinig waard te zyn de eer die my werd gedaan.
 Ik weet dat ik aan u ben schuldig te betaalen
 Het bloed dat in my stroomd, de lucht die 'k in kom haalen,
 En als ik het besteê ten besten van uw Staat,
 Ik maar alleen de plicht doe van een onderzaat.

KON.

Al die door plichts verband haar tot myn dienst begeeven,
 En voeren die niet uit met daaden zo verheeven:
 Want als de dapperheid niet dribbeld buiten spoor,
 Zo neemt ze nimmermeer zo groote dingen voor.
 Lyd dat men u dan loove, en my in 't lang doet hooren
 't Waarachtig recht verhaal hoe gy verwon de Mooren.

ROD.

Weet dan, ô Vorst, hoe, in 't gevaarelyk bestaan,
 Dat zulken snellen schrik de gantsche Stad joeg aan,
 Ik in myn Vaders huis by een vond een hoop vrienden,
 Die myn beroerd gemoed hier tot bekooring dienden.
 Maar, Heere, neemt het my niet anders af als wel,
 Zo ik die aan de man bragt buiten uw bevel.
 't Gevaar was voor de hand, wy haar volvaardig zagen,
 En eerst te Hoof te gaan was wis myn hoofd te waagen;
 Dat ik voor uwen Staat te geeven beter dacht,

Dan te verliezen op Chimenes wreede klagt.

KON.

'k Onschuldig uwen ernst in dit uw hoon te wreken,
 En myn behouden Ryk dat komt my voor u spreken,
 Geloof vry van nu aan, dat, wat Chimene zeid,
 Ik haar alleen gehoor geef uit bescheidenheid.
 Maar ga gy voort.

ROD.

Dit volk valt onder my aan't trekken,
 Om met een mannen moed des vyands magt te ontdekken:
 Vyfhonderd was'er eerst, maar snellen toeloop deê
 Dat wy drie duizend sterk ons vonden op de Reê;
 Zo kon ons fiere tret, en onverschrokken weezen,
 Terstond van nieuwe moed in veelen oorzaak weezen.
 Ik berg twee derdendeel van dezen schoonen hoop,
 Zo haast ik buiten kom, in 't vaartuigs overloop:
 De rest, waar van 't getal wierd meerder te elker uuren,
 Blyft by my, en kan naauw van ongeduld meêr duuren;
 Ik doe ze laagjes neêr haar strekken langs de gracht,
 En zo heel stil een stuk verslyten van de nacht.
 De wachters insgelyks ik last geef stil te blyven,
 En met verborgen laag myn krygsbeleid te styven:
 Ik veins vrymoedelyk te doen door uw bevel
 Al wat ik hen beveel, en wat ik daar bestel.
 Het schemerlicht, dat 's nachts de sterren mededeilen,
 Ons eind'lyk op de Reê doet tellen dertig zeilen;
 De stroom die voert ze voort, en met gelyke spoed.
 Ter haven dringen in de Mooren en de vloed.
 Men laat ze gaan voorby, 't schynt hun wel uit te vallen,
 Geen krygsvolk op de Reê, geen wachters op de wallen;
 Een algemeene stilte, op haar beleid gepast,
 Haar buiten twyffel steld van dat wy zyn verrast.
 Zy werpen 't anker uit, zy landen zonder schroomen,
 En vallen in de hand van die haar aan zien koomen:
 Wy springen vaardig voort, en maaken te gelyk
 Een schichtig veldgeschrei. Op dit beteekend blyk
 Weêrgalmd 't gantsche strand door 't roepen uit de scheepen,
 Die vol gewapend volk een schrikken na zich sleepen.

De Mooren zyn verbaast, en weeten geenen raad,
De moed ontzinkt hen eer de stryd te deeg aangaat.
Wy dringen op hen in te water en te lande,
En doen een stroom van bloed afebben langs het strande.
Zy liepen tot de buit, en vinden hard gevecht,
En eer ze zyn geland daar menig aamloos legt.
Maar haare Vorsten fluks 't verstrooide heir vergaaren,
Haar moed wast weder aan, zy meêr en meêr bedaaren,
En leevens wanhoop doend' haar stryden voor haar lyf,
Hersteld haar in haar plicht, en sterkt haar krygsbedryf.
De zabels raaken uit, die op haar punten breeken
Den aandruk van ons volk, waar menig blyft doorsteeken.
De strand, de stroom, de reê, de haven, en haar vloot,
Zyn 't veld waar zich vertoond in vollen schyn de dood.
Wat dapperheid, wat deugd, hoe veele heldendaaden,
In 't duister van de nacht verdonk'ren, mag men raaden,
Daar elk alleen getuig der slaagen die hy gaf,
Niet onderkennen kon hoe 't met de rest liep af.
Ik vond my overal om de onze moed te geeven,
Deed de eene winnen grond, drong de ander daar beneven,
Bragt elk in zyn gelid, en onder hunne vaân,
Maar wist niet hoe het stond voor dat den dag brak aan.
Doe zag ik dat te mets de Mooren wat bezweeken,
Dat hun de moed ontviel, en zy allengskens weeken:
En zo als 't nieuwe licht deed zien een nieuwen hoop,
Die ons te hulpe kwam, geraakten ze op der loop;
De zucht tot zeeg die week voor vreeze van te sterven,
Zy vlieden na haar vloot, zy straks de kabels kerven,
Gaan zonder omzien deur, en niemand en bezind,
Of hy zyn Koning ook met hem te scheepe vind.
Dus wykt de plicht voor schrik, en als de vloed haar Lande,
Zo voerd haar de eb weêr af van 't land tot haarer schande.
Haar Koningen terwyl, door hitte van den stryd,
Met weinig van haar volk zich hebbende al te wyd
Begeeven onder ons, de weg haar afgesneeden,
Die bieden nochtans weer, ik zoek ze te overreden,
Om zich behoudens lyfs te geeven aan ons op;

Maar kryg geen antwoord, als de zabel op de kop:
 Doch ziende zich vermand, al haar gevolg verslaagen,
 En dat zy nu alleen vergeefs haar leeven waagen,
 Zo roepen zy om 't hoofd van 't heir, dies ik my noem,
 Zy reiken haar geweer, en daar meê leid haar roem.
 Ik zend ze allebei terstond aan u gevangen:
 Dus eindigde 't gevecht, daar 't Ryk scheen aan te hangen.
 Op deze wyze was 't, Heer Koning, dat uw knecht....

Vierde tooneel.

DE KONING, DON DIEGO, DON RODRIGO, DON ARIAS, DON ALONSO, DON SANCHE.

ALON.

CHimene, Heer, die komt aan u verzoeken recht.

KON.

Wat moeiljeker maar, wat buitenstydsche plichten!
 Ga, ik en wil haar niet met u te zien ontstichten,
 Voor allen dank ik u van my verzenden moet:
 Maar denk het is om best 't geen uwen Koning doet.

DIE.

Chimene hem vervolgd, en wenscht niet te behoeven.

KON.

Men zeid zy heeft hem lief, ik wil haar eens beproeven.
 Hou u bedroefd.

Vyfde tooneel.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS, DON SANCHE, DON ALONSO, CHIMENE, ELVIRE.

KON.

WEI nu, zyt eindelyk te vreên,
 Chimene, de uitkomst geeft u daar toe volle reên;
 Ofschoon Rodrigo heeft de zege aan ons verworven,
 Hy is in ons gezicht van zyne wond gestorven.
 Geef vry den Hemel dank, die u dus op hem wreekt.
 Zie hoe het bloosjen in haar aanzigt daar verbleekt.

DIE.

Maar zie hoe zy bezwymd; en wil toch eens bezinnen
 In dit haar zwymen, Heer, de werking van het minnen.

Haar hertenleed heeft haar geheimenis ontdekt,
En laat nu niet meêr toe gy dit in twyffel trekt.

CHIM.

Rodrigo is dan dood?

KON.

Neen, neen, hy is in 't leeven.
En gy staat hem in 't hert op 't minnelykst geschreeven,
Gy zult hem hebben ook, schep weder nieuwe moed.

CHIM.

Heer Koning, vreugd zo wel als droefheid zwymen doet,
Vernoegens overmaat ontzenuwd onze krachten,
En 't hert daar door verflaauwd, zyn plicht niet kan betrachten.

KON.

Gy wil, Chimene, dat men u noch geef gelyk;
Maar gy gaf van uw smert en al te kenbaar blyk.

CHIM.

Wel, Heer, ga vry myn ramp hier mede noch bezwaaren,
En zeg my, 't zwymen is door droefheid wedervaaren;
Dat druk my daar toe bragt, mag ook wel zyn geloofd,
Want my zyn dood beneemt 't vervolgen van zyn hoofd;
Zo hy van wonden sterft, voor 't Vaderland verkreegen,
Myn wraak is zonder wraak, myn voorstel loopt my tegen,
Zo heerelyken eind strekt my slechts tot verdriet,
Helaas! Ik wil zyn dood, maar wil ze eerlyk niet.
Ik wil niet dat z' hem doe zo grooten roem verkrygen;
Hem niet op 't bed van eer, maar een Schavot doe stygen;
Hy om myn Vader sterve, en niet om 't Vaderland,
Op dat zyn naam daar door bevekt blyv' met zyn schand.
Te sterven voor den Staat is geen ellendig sterven,
't Is door een braave dood een eeuwig lof beërven.
'k Verbly my in zyn heil, en mag 't doen zonder schand,
't Verzekerd u den Staat, en my myn offerhand;
Maar edel, maar versierd door zulke heldendaaden,
Het hoofd voor bloemgepronk gekroond met lauwerbladen,
En om u in een woord myn zin te zeggen aan,
Recht waardig voor de ziel myns Vaders in te staan.
Maar, ach! waar toe dat my verrukken myn gedachten!
Rodrigo heeft van my geen kwaad meêr te verwachten.
Wat kan toch tegens hem myn ongeacht geweent?
Uw Ryk is hem een plaats van vrydom in 't gemeent;

Daar schynt het dat hem nu is alles toegelaaten,
 Daar heerscht hy over my, noch kan myn recht my baaten:
 Ja 't recht gesmoord in des verwonnen Vyands bloed,
 Een nieuwen eertrap deez' verwinnaar strekken moet:
 Daar ik ben toegang van, en 't schenden van de wetten,
 Verstout hem op myn nek zyn trotze voet te zetten.

KON.

Myn Dochter, dit beklag gaat vry wat hevig aan,
 De schaal moet zyn gelyk daar recht zal zyn gedaan:
 Men stak uw Vader dood, maar hy was eerst aanrander,
 De billykheid is my hier zachtheids medestander.
 En eer dat gy beticht van onrecht myn begeer,
 Ga met uw hert te raad, Rodrigo is daar Heer,
 En uwe min aan my in 't heim'lyk dank komt geeven,
 Dat ik voor u behoude uw minnaar by het leeven.

CHIM.

Voor my myn vyand! en het oogmerk van myn haat!
 Myns Vaders moordenaar! en de oorzaak van myn kwaad!
 Werd dan zo weinig werks gemaakt van myne klagten,
 Dat my schynt dienst gedaan met daar niet op te achten?
 Heer Koning, nu gy aan myn traanen weigerd recht,
 Laat toe dan dat ik neem myn toevlucht tot 't gevecht.
 't Is daar door dat hy my wist te verongelyken,
 't Is daar door ook dat ik myn wraak moet laten blyken.
 Ik eisch aan ieder van uw Ridderschap zyn hoofd,
 En die my dat verkrygt zy ik tot loon beloofd:
 Dat 's hem bevechten, Heer; en laat my toe te trouwen,
 Die aan Rodrigo zal de kop af kunnen houwen;
 Veroorlofd dat dit zy verkondigd overal.

KON.

Dit kamprecht, dat gy wil, men u vergunnen zal,
 Is wel een oud gebruik, hier in gevoerd voor dezen,
 Tot straf, by proefs gebrek, van misdaad onbewezen:
 Maar 't zwakt den Staat te zeer van 't dapperste Oorlogsvolk,
 En de uitkomst menigmaal is van 't misbruik de tolk,
 Terwyl deez' wreede wys, onwis om op te bouwen,
 De onschuldige verdukt, die schuld heeft 't veld doet houwen.
 'k Spreek des Rodrigo vry; hy is my al te waard,

Om hem te waagen aan den uitval van het zwaard:
En hoe zo hoogen hert zich hebben mag misgreepen,
De Mooren zyne schuld met haare vlugt meêsleepen.

DIE.

Hoe, Heer! doet gy om hem alleen een recht te niet,
Dat al uw hof hier weet zo vaak te zyn geschied?
Wat zal het volk daar van, wat zal de nyd niet zeggen,
Zo hy door uw verbod het vechten schynt te ontleggen?
En zulks hem diend tot dek, om niet te neemen aan,
't Geen ieder Edelman zou willig ondergaan.
Heer Koning, spaar deez' gunst die zynen roem zou vlekken,
Laat hem van zyn bedryf de vruchten eerlyk trekken;
De Graaf was trots, hy heeft daar over straf gedaan,
Hy deed het als een man, hy moet het houden staan.

KON.

Nadien gy 't zo begeerd, zo zal het zo geschieden,
Maar duizend zouden zich tot dezen stryd aanbieden,
In des verwonnens plaats, en 't loon daar toe gesteld,
Myn Ridders al gelyk maakt moorders van dien held.
't Waar onrecht, hem alleen te zetten tegens allen;
't Zy eens genoeg in dit gevaar hem te zien vallen.
Chimene, kies uw man, en uit uw oogen ziet,
Maar na dit kampgevecht en vergd my verder niet.

DIE

Verschoon daar door niet, Heer, die zynen degen vreezen,
Het veld voor ieder een zy open, als voor dezen:
Na 't geen Rodrigo heeft van dezen dag doen zien,
Wat hert zo hoog, dat hem zou derven d'handschoen biên?
Wie is 't, die tegens hem zyn leeven hier in waagde?
Wat zou deez' krygsheld zyn, wie zou zyn de onversaagde?

SANC.

Ha! Ridder, zyt gy hier, laat openen het veld,
Ik ben dus onversaagd, ik ben dien Oorlogsheld.
Mevrouw, vergun my toch myne yver uit te drukken;
Gy weet wat gy beloofd, indien 't my mogt gelukken.

KON.

Chimene, steld gy uw geschil in zyne hand?

CHIM.

Heer Koning, 'k heb 't beloofd.

KON.

Op morgen doet 't gestand.

DIE.

Neen, Heer, 't is van geen nood dit verder te verzetten;
Den arm geen uitstel zoekt daar moed den ernst kan wetten.

KON.

Te komen uit een slag, en tot een kamp te gaan!

DIEG.

Rodrig' heeft aâm gehaald toen hy 't u diende aan.

KON.

Ik wil, hy hem een uur of twee voor't minst zal rusten;
 Maar om te toomen in deez' vechtgezinde lusten,
 En te betuigen dat ik tot myn leet laat toe
 Een bloedig rechtgeding dat ik voluit ben moê,
 Zal ik, noch niemand van myn Hof, zich daar vertoonen,
 Gy zult de Rechter zyn die 't stryden by zal woenen,
 Maak dat ze beid' hier in haar draagen als 't behoord,
 En het gevecht voleind, leid den verwinnaar voort
 Te Hoof; wie hy ook zy, hy heeft van my te wachten
 Een en de zelfde prys van zyn manhaft betrachten,
 En wil dat hem tot loon Chimene geeft haar trouw.

CHIM.

Heer, dat 's te strengen wet gesteld aan mynen rouw.

KON.

Gy klaagd, maar uwe min, onëenig met uw klaagen,
 Indien 't Rodrigo wind, ontfangt hem met behaagen:
 Laat af, noch wederspreek niet meêr een recht zo zoet,
 Wie dat het is van tweên, uw Bruigom weezen moet.

Vyfde bedryf.

Eerste tooneel.

CHIMENE, DON RODRIGO.

CHIM.

ROdrigo, dus by daag? hoe hebt gy't hert gekreegen?
 Ga, gy verkort myne eer, ga, wandel uwer weegen.

ROD.

Ik ga ter dood, Mevrouw, en eer ik dit bestel,
 Zo kom ik hier voor 't lest u zeggen noch vaar wel:
 Myn min is schuldig, en myn hert in het belyden
 Derf zonder uw verlot uit uw gebied niet scheiden.

CHIM.

Gy gaat ter dood?

ROD.

Ja run; de Graaf zyn wraake heeft,
 Zo haast gy dit verlot maar aan uw dienaar geeft.

CHIM.

Gy gaat ter dood! Don Sanche is die dan zo te vreezen,
Dat hy een schrik aan dit ontembaar hert kan weezen?
Wat maakt u zo gering, of wat maakt hem zo groot?
Rodrigo gaat ten stryde, en acht hem zelfs al dood.
Die niet gevreesd en heeft myn Vader, noch de Mooren,

Gaat vechten met Don Sanche, en geeft de moed verloren.
Uw dapperheid heeft die nu 't nood doet het zo slecht?

ROD.

Ik ga na myne straf, en niet naar een gevecht,
En myn trouwvaste min beneemt my het begeeren
Wanneer gy zoekt myn dood van't leeven te verweeren.
'k Heb altyd 't zelfde hart, maar ik en heb geen hand
Tot de behoudenis van 't geen dat gy verband,
En deze nacht had gy alreeds uw wensch verkreegen,
Zo ik gestreeden had alleen van mynent weegen.
Maar doende 't voor myn Prins, voor 't volk, en voor den Staat:
Myn beste niet te doen dat waar geweest verraad.
En myn manhaft gemoed haat zo noch niet het leeven,
Dat het zich wil daar uit met trouwloosheid begeeven.
Maar nu 't verschil slechts hangt aan 't geen my zelver raakt,
Gy, eischt myn hoofd, en de eisch werd by my niet gewraakt,
Uw haat doet u daar toe eens anders hand verkiezen,
Ik was niet waard myn lyf door de uwe te verliezen;
Men zal my ook niet zien zyn slaagen te weêrstaan,
'k Ben hem meêr schuldig die voor u den stryd neemt aan:
En denkende dat het van u is dat ze komen,
Nadien zyn wapens voor uw eer zyn aangenomen,
Ga ik hem bieden aan myn borst geheel ontbloot,
En kus in zyne hand de uwe die my dood.

CHIM.

Indien van droeve plicht de hevigheid verbolgen;
Die my doet tegens dank uw dapperheid vervolgen,
Aan uwe min schryft voor zo over straffen recht,
Dat het u weerloos steld aan hem die voor my vecht,
In deez' verblinding wil u echter niet ontgeeven,
Dat dit uw achtbaarheid niet min geld dan uw leeven;
En dat, ook in wat roem Rodrigo heeft geleefd,
Zo hy verslaagen werd, zyn achting hem begeefd.
De eer was u waardiger dan ik u waard moest weezen.
Doen ge in myns Vaders bloed uw handen wiescht voor dezen,
En ze u verzaaken deed, in spyt van uwe min,
De hoop, de zoete hoop, die myn bezit had in.

En ik zie u daar van zo weinig werks nu maaken,
 Dat zonder tegenweer gy te onder zoekt te raaken.
 Wat ongelykheid drukt dus uwe moed ter neêr?
 Waarom had gy die doe, of heb ze nu niet meêr?
 Hoe! zyt gy koen maar om my te verongelyken?
 Als my geen ongelyk geschied wilt gy bezwyken,
 En handeld gy zo straf myn Vader, om daar na
 Te lyden zonder nood dat iemand u versla?
 Neen, zonder dat gy sterft, laat my uw dood betrachten,
 En doet wat voor uw eer, wilt gy uw lyf niet achten.

ROD.

Na's Graaven dood, en na der Mooren nederlaag,
 Myn achtbaarheid gestut met zulken styven schraag,
 Zich tegens niemand nu voortaan behoefd te zetten;
 Men weet wel dat geen vrees myn groot gemoed kan letten,
 Dat myne dapperheid schier alle ding vermag,
 En daar het geld myn eer ik deurbreek door 't ontzag.
 Neen, neen, in dit gevecht (wat gy daar van moogt denken)
 Rodrigo sterven kan, maar kan zyn eer niet krenken,
 Hy zal niet zyn beticht dat hem zyn moed begaf;
 Hy zal niet raaken voor verwonnen in zyn graf:
 Men zal maar zeggen, dat hy niet heeft willen leeven,
 Om tot Chimenes haat geen oorzaak meêr te geeven,
 Dat hy geweeken is voor 't straffe noodgeval,
 't Geen zyn Meestersse dwong te zoeken zynen val.
 Sy eischt van hem zyn hoofd, en haar zyn hoofd te ontzeggen
 Schynt aan zyn moedig hert een doodschuld voor te leggen,
 Tot wraake van zyne eer zo schoot hy op zyn min,
 Tot wraak van zyn Meesterss' schiet hy 'er 't leeven in,
 Dus doende plaats, in spyt van zyne liefde geeven,
 Chimene aan zyne eer, en aan Chimeen zyn leeven.
 Alzo dan zult gy zien myn dood in dit gevecht,
 Den hooren van myn heil te hebben opgerecht:
 En zal dit eers gevolg myn willig sterven kroonen,
 Dat niemand buiten my u kon voldoening toonen.

CHIM.

Nadien u letten niet te loopen in uw dood,

Uw leeven noch uw eer, twee redenen zo groot,
 Zo doet het dan om my; en wil kloekmoedig stryden,
 Ten minsten om my van Don Sanche te bevryden.
 Heb ik u ooit bemind, zo weerd van mynen hals
 Een juk dat aan myn zin zo tegen is in als.
 Moet ik u zeggen meêr? ga, denk op uw beschermen,
 Op dat door dwang myn plicht zich uwer mag ontfermen;
 En is u 't minnen ernst, zo keer verwinnaar uit
 Den stryd, die van die 't wind Chimene maakt de Bruid.
 Vaar wel; dit woord gezeid doet my van schaamte bloozen.

Tweede tooneel.

DON RODRIGO *alleen.*

WAt Vyand is 'er nu die ik niet 't veld doe loozen,
 Voort Moor, voort Navarrais, voort koene Castiljaan,
 En al wat Spanjen meêr voor strydbaar volk fokt aan,
 Voeg u by een, en kom vry legerwys bestooken
 Een hand, die zulken moed door haar is ingesprooken;
 Gebruik al uw geweld op zo een zoet verwacht,
 Om dat te niet te zien is niet genoeg uw magt.

Darde tooneel.

DE INFANTE *alleen.*

ZAl ik u noch ontzien, ontzag van myn geboorte,
 Die maakte een misdaad van myn min?
 Of wel u leenen 't oor, ô liefde, die de poorte
 Doet open aan myn wensch, en laat myn driften in;
 Arme Prinsesse, los van zin,
 Hoe zult gy doen hier na behoorte?
 Rodrigo, uwe deugd u myner waardig maakt;
 Maar gy, ach! door uw deugd niet aan een kroon geraakt.
 O onbarmhartig lot, dat al te straf gaat scheiden
 Myne eere van myns herten lust;
 Moet dan myn keur, die valt op zulke deugdzaamheden,
 My kosten zulken leet, my maaken zo ontrust?

O Hemel! wie kan zyn bewust
 Wat smert myn ziel noch moet verbeiden,
 Zo ik op myn gemoed doch niet verkrygen kan
 Dat ik de min doof uit, of neem de minnaar an.
 Maar schaamte my misleid, noch reden kan beramen,
 't Versmaaden van zo waarden keur:
 Of Vorsten van myn Staat my schoon al vryen kwamen.
 Rodrigo, 'k wil met u myn daagen brengen deur.
 Want na dat my de zaak komt veur,
 En kan uw hoofd geen kroon beschaamen,
 Nu gy twee Koningen verwonnen hebt in 't veld,
 En u den naam van CID haar tot een Heere steld.
 Hy is my waard; maar weer ik heb hem weg gegeeuen,
 Hy aan Chimene blyven moet:
 Haars Vaders dood niet houd haar haat zo wel by 't leeven,
 Of zy vervolgd met leed de plichten van haar bloed.
 Dus hoopt niet langer eenig goed,
 Uit deze daad by hem bedreeuen,
 Nadien dat tot myn straf het noodlot kan zien aan,
 Dat min noch duuren blyft by die in onmin staan.

Vierde tooneel.

DE INFANTE, LEONORA.

INF.

WAt komt gy doen, Lenoor?

LEO.

Mevrouw, ik kom u toonen
 De vreugde die ik voel nu rust uw deugd gaat loonen.

INF.

Waar zou deez' rust doch zyn te vinden in myn kwaad.

LEON.

Zo liefde leefd by hoop, en zonder hoop vergaat,
 En kan Rodrigoos min uw ziel niet langer kwellen;
 Gy weet in wat gevecht Chimene hem gaat stellen,
 Nu hy daar sterven moet, of werden moet haar man,
 Zo is uw hert geheeld, mids hoop niet duuren kan.

INF.

Hoe veel schort daar noch aan?

LEON.

Wat weet je 'er op te zeggen?

INF.

Maar zeg veel eer wat hoop dat gy my weet te ontleggen?
 Ofschoon Rodrigo wel op zulken voorwaard stryd,

Noch weet ik raad om dit gevolg te zien vermyd:
De min, dien zoeten Arts van myne wreede wonden,
Een duizend kunstenaar, heeft duizend looze vonden.

LEO.

Wat kond gy hoopen noch, nadien een Vaders moord
Haar vastverknochte min door onmin niet en stoord?
Want by des zaaks beleid Chimene wel laat blyken,
Dat haat in dit vervolg moet voor haar liefde wyken.
Zy vorderd een gevecht, en voor haar Ridder kiest
Een die in ieders oog alreeds den stryd verliest:
Zy keurd niet angstig uit een van de vroome Helden,
Die roem en wapenkund haar daar voor oogen stelden,
Don Sanch' haar keur voldoet; en 't is voor de eerstemaal
Dat dezen Jongeling hem wapend in het staal.
Zy liefd in dit gevecht zyn onbedreven weezen;
Gelyk hy zonder roem, zo is zy buiten vreezen:
Zulk kiezen, en zo haast, kan u genoeg doen zien
Dat zy maar zoekt een stryd die haar tot onschuld dien':
Om met deez' zeeg zich aan Rodrigo te besteden
En onder schyn van dwang te toonen weêr te vreden.

INF.

Ik merk het wel genoeg; en niettemin myn hert
Tot deez' verwinnaars gunst te meêr gedreeven werd.
Wat raad, wat raad voor my, die in myn brand moet smooren?

LEON.

Dat gy gedenkt, Mevrouw, wie dat gy zyt gebooren,
't Lot leverd u een Prins, gy liefd een Onderdaan.

INF.

Myn liefde gaat heel op een ander streek nu aan,
Ik min Rodrigo, niet zo als hy was voor dezen,
Een vry veel hooger vlam is nu in my gereezen.
Min ik hem, 't is dien Held die zo veel heeft gedaan,
't Is de beroemde CID, daar Vorsten onder staan.
Ik zal myn zelfs nochtans ook hier in overwinnen,
Niet dat ik vrees voor schand, maar om in 't zoete minnen
Van zulken lieven Paar te geeven geen belet;
En of men hem al schoon een kroon had opgezet,
Ik wil niet neemen weêr 't geen ik heb eens gegeeven;
Nadien in dit gevecht hy wis moet boven zweeven.
Kom laat ons noch eenmaal bevestigen ons gift,

En aan Chimene doen erkennen deze drift.
 En gy, die ziet den brand die my heeft overwonnen,
 Zie my ook eindigen gelyk ik heb begonnen.

Vyfde tooneel.

CHIMENE, ELVIRE.

CHIM.

ELvire, wat al leeds is 't dat ik troost'loos ly?
 Hoe rold het ongeval baldadig over my?
 Ik weet niet wat ik meêr of kan of zal verhoopen,
 En alles baard my vrees, en gaat my tegen loopen:
 Geen wil in my ontstaat die ik volkomen wou,
 En zelfs myn zoetste wensch die volgt een snel berouw.
 Twee Ridders ik om my breng tot een bloedig vechten,
 En hoe het ook valt uit 't en kan myn ramp niet rechten,
 't Lot gun my wat het mag, myn leet is even groot,
 En ik blyf zonder wraak, of die ik min blyft dood.

ELV.

Van de een en de ander kant zie ik u 't leet ontdooken,
 Of gy krygt die gy mind, of gy zult zyn gewrooken.
 En wat ook 't noodgeval hier in beschikken kan,
 Of 't voerd uw roem ten top, of 't helpt u aan een man.

CHIM.

Hoe! aan een die ik haat veel meêr als een verraader;
 Myn vryers moordenaar, of moorder van myn Vader!
 Wie dat men van deez' twee my geeft tot Echtgenoot,
 Zyn handen zyn van 't bloed dat ik meest min noch rood,
 Myn ziel te wederzyds heeft van hen een afgryzen,
 En vrees meêr als de dood 't geen 't vonnis hier zal wyzen;
 Weg wraak, weg min, die my het hoofd brengt op der loop,
 In u en is geen zoet dat ik zo zuur bekoop.
 En gy, ô Noodgeval! gy slaat en zalfd de wonden,
 Laat zonder voordeel 't eind zyn van 't gevecht gevonden,
 En zonder dat men weet wie 't wind, of wie 't verliesd.

ELV.

Gy voor u zelfs hier in te strengen straf verkiest,
 En dit gevecht u maar een nieuwe smert zal weezen,
 Zo 't u vervolgen doet uw recht gelyk voor deezen:
 U tuigen doe dus staâg d'hoogachting van uw bloed,
 En u doet eischen 't hoofd van die gy minnen moet.

Neen, neen, 't is ver het best, dat zynen arm verkrygen
 Hem doende een lauwrekrans, u eeuwig voort doe zwygen:
 Dat by't gevechts gevolg uw plicht blyve overheerd,
 En u de Koning dwingt tot 't geen gy zelfs begeerd.

CHIM.

Als hy verwinnaar waar, denkt gy ik 't op zou geeven?
 Myn plicht is veel te sterk, en myn verlies te oneven.
 Noch recht van kampgevecht, noch dat van 's Konings wil,
 En stel aan my geen wet daar na te zwygen stil.
 Hy kan met kleine moeit' Don Sanche zien verwonnen,
 Maar niet met hem zo licht Chimenes roem geschonnen:
 En wat schoon aan zyn zeeg de Koning heeft beloofd,
 Ik zal 'er duizend meêr doen vechten om zyn hoofd.

ELV.

Zie toe, vry dat tot straf van dit hoogmoedig spreken,
 Den Hemel niet en duld' dat eind'lyk men u wreeke.
 Hoe nu! wilt gy noch al verstooren het geluk
 Dat u met eeren eens doet afstaan van uw stuk?
 Wat heeft deez' plicht toch voor? wat kan zy u doen hoopen?
 Is met uw vryers dood uws Vaders lyf te koopen?
 Hebt gy te weinig aan een slag van 't ongeluk?
 Moet ramp zyn opgehoopt op ramp, en druk op druk?
 Ga heen vry, ga al voort in deze vreemde grillen;
 Gy zyt hem wis niet waard die zy u geeven willen.
 Den Hemel eenmaal moê van u te zyn zo goed,
 Zal doen gy door zyn dood Don Sanche hebben moet.

CHIM.

Elvire, ik heb genoeg aan 't geen ik moet verdraagen,
 Verzwaar het toch niet meêr met zulken droef gewagen;
 Ik wil ze, zo ik kan, vermyden alle bei,
 Zo niet, Rodrigo heeft myn wensch tot zyn gelei.
 Niet dat een zotte min myn neiging strekt tot dezen,
 Maar zo men hem verwon, ik zou Don Sanches wezen,
 Dit inval doet deez' wensch uit myne lippen gaan:
 Wee my! wat zie ik daar? Elvire, 't is gedaan.

Zesde tooneel.

DON SANCHE, CHIMENE, ELVIRE.

SANC.

MEvrouw, ik breng hier voor uw voeten dezen degen.

CHIM.

Hoe! om Rodrigoos bloed my daar doen af te veegen?
 Verraader, derfd gy noch verschynen voor myn oog,
 Nu gy my hebt beroofd van 't geen my 't herte toog?
 Barst uit vry myne min, gy hebt niet meêr te vreezen,
 Myn Vader is voldaan, laat af dus dicht te weezen.
 Een zelfde slag myn eer gesteld heeft uit de ly,
 Myn ziele buiten hoop, myn minnevlammen vry.

SAN.

Met meêr bezadigheid.

CHIM.

Wat! houd gy u niet binne,
 Vervloekte moorder van een held die ik beminne:
 Weg, 't moest zyn met verraad, een krygsman zo vermaard
 Waar nimmer te onderbragt door uw slaphandig zwaard.

ELV.

Maar hoor hem toch, Mevrouw.

CHIM.

Wat valt 'er meêr te hooren?
 Kan ik noch twyffel slaan aan 't geen my komt te vooren?
 'k Vin tot myn ongeval het geen ik heb gezocht,
 En myn vervolg, helaas! dat is ten eind' gebrogt.
 Vergeef my, waarde vriend, dit moordig onderwinden,
 Denk dat ik ben een kind zo wel als een beminde;
 Wrocht ik myns Vaders wraak ten koste van uw bloed,
 Ik 't myne weêr om u te wreken storten moet.
 Myn ziel heeft wyders niet het geen haar kan weêrhouden,
 Zy van u eischen komt genâ op haar berouwen;
 En gy, die door zyn dood my te verkrygen acht,
 Onzalig dienaar van myn noodlot zo onzacht.
 Hoopt niet meêr iets van my, gy zult my noit behaagen;
 En hebt voor dienst te doen het leeven my ontdraagen.

SAN.

Een vreemden inval, die vervreemd van all' gehoor.

CHIM.

Hoe! wilt gy noch dat ik leen aan uw roemen 't oor?
 En met gemak versta, met wat vermetelheden
 Gy uiten zult zyn moord, myn ramp, uw dapperheden,
 Op dat my uw verhaal het herte breeken doe;
 Weg, weg, ik heb uw hulp daar niet van nooden toe,
 Laat myne ziel vergaan door haare eigen kwaalen,
 Tot wraake van myn lief wil ik geen helper haalen.

Zevende tooneel.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS, DON SANCHE, DON ALONSO, CHIMENE, ELVIRE.

CHIM.

Voor u, 't geen ik toch niet verberg in myn gepeins:
 Ik minde, 't was u kond, maar om myn bloed te wreeken
 Heb ik zo waarden vriend wel derven doen doorsteeken.
 Gy zelfs, Heer, aan 't vervolg hebt konnen zien wel licht,
 Hoe dat ik heb myn min doen wyken voor myn plicht.
 Rodrigo is eens dood; zyn dood hem dit doet winnen,
 Dat ik in steê van haat beken hem te beminnen.
 'k Was schuldig deze wraak aan die my heeft geteeld.
 'k Ben schuldig dit gewezen aan die myn min beveeld.
 Don Sanche, met voor my te zyn, heeft my bedorven,
 En de arm die my bederft heeft my tot loon verworven.
 Maar, Heer, zo myn ellende uw groot gemoed verzet,
 Zo wederroept uit gunst deze al te harde wet;
 Ik wil hem al myn goed tot zyn vergelding geeven,
 Mids dat hy my laat toe van na myn zin te leeven;
 Op dat ik zonder eind tot aan myn dood beschrei,
 In kloosterlyk gewaad, myn Vriend en Vader bei.

DIEGO.

Zy mind hem, Heer, en acht haar eer nu niet te schennen,
 In dus met eigen mond haar liefde te bekennen.

KON.

Chimene, dat gy 't weet, uw Minnaar is niet dood.
 Don Sanch' heeft maar zyn schand met valsch bericht vergroot.

SAN.

Heer Koning, haaren haast die heeft haar zelf bedroogen;
 Ik kwam om van 't gevecht haar de uitkomst te vertogen.
 Dien braaven Oorlogsheld, die in haar ziele leefde,
 Vreest niet, sprak hy, zo als hy my ontwapend heeft;
 Ik zou veel eer de zege onzeker laten blyven,
 Dan 't bloed te storten dat Chimenes zaak kwam styven:

Maar nademaar myn plicht my dwingt na 't Hof te gaan,
 Diend haar in plaats van my uw wedervaaren aan;
 Ga werp u, en uw zwaard, voor haare voeten neder.
 Ik kwam 'er; dit gezicht bedroog haar; want my weder
 Daar ziende, zy, zo 't schynt, my voor verwinnaar nam,
 En daat'lyk door haar toorn haar liefde boven kwam,
 Met zulke ongeduld, en zulke hevigheden,
 Dat ik tot geen gehoor kon komen van myn reden.
 Voor my, ik in myn ramp my noch gelukkig acht,
 Onaangezien het leed myn liefde daar van wacht;
 En in myn groot verlies bemin ik het verliezen,
 Dat eind'lyk uitkomst geeft aan haar volmaakt verkiezen.

KON.

Myn Dochter, rekend u zo schoonen vlam geen schand,
 Noch zoekt geen middel meêr tot verder tegenstand:
 Een buitenstydsche schaamt vergeefs u dat kom heeten,
 Uw eer is voortaan vry, uw plichten zyn gekweeten,
 Uw Vader is voldaan, en wraaks genoeg voorwaar,
 Zo menigmaal uw lief te zien in zulk gevaar:
 Gy ziet den Hemel een heel ander schikking maaken.
 Zo veel voor hem gedaan doet nu uw eigen zaaken,
 Noch wederstreefd niet meêr myn Koninglyk bevel,
 Dat u een Bruigom geeft die gy bemind zo wel.

Achtste tooneel.

*DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS, DON RODRIGO, DON ALONSO, DON SANCHE, DE INFANTE,
 CHIMENE, LEONORA, ELVIRE.*

INF.

DRoog uwe traanen af, Chimene, staak uw treuren,
 En heb van myne hand hem die u mag gebeuren,

ROD.

Neem my niet kwaalyk an, Heer Koning, zo myn min
 My voor haar knielen doet, daar ik my voor u vin.
 Mevrouw, ik kom geen loon van myn verwinning haalen,
 Maar met myn hoofd op 't nieuw myn misdaad u betaalen:

Myn liefde t' myner baat en brengt niet in voor recht,
 Noch 's Konings willekeur, noch wetten van 't gevecht.
 Zo 't geen 'er is gedaan te kort komt voor een Vader,
 Zeg met wat middel men u mag voldoen noch nader;
 Zyn 't duizend vryers die noch te bevechten staan?
 Moet myn gevaar tot aan des waerelds einde gaan?
 Zal ik een vloot doen vliên? een heir aan stukken kappen,
 En de ouder helden roem manhaftig over stappen?
 Zo myne schuld daar door dan eenmaal zyn voldaan?
 Ik wil het alles doen, ik derf het al bestaan.
 Maar zo deez' wreede eer, geduurig onverbeden,
 Niet dan met myne dood kan zyn gesteld te vreden,
 Zo wapend tegens my niet meêr eens anders kracht,
 Myn hoofd leid voor uw voet, wreekt u met eigen magt;
 Uw hand alleen heeft recht van my te zien verwonnen;
 Neem zelf de wraak die noit een ander doen zal konnen;
 Maar dat myn dood voldoe ten minsten myne straf,
 Noch stoot my niet met een van uw geheug'nis af:
 En nademaal myn val moet uwen roem behouden,
 Behou 't geheugen van die uwen roem dus bouwde,
 En zeg zomwyl, als u voor oogen komt myn dood,
 Had hy my niet bemind, hy had geen stervens nood.

CHIM.

Rys op, Rodrigo, 't is niet meêr te ontkennen, Heere,
 Myn liefde wil 'er uit, myn drift is niet te keeren,
 Rodrigo deugden heeft die ik niet haaten kan,
 En gy myn Koning zyt, daar is geen weig'ren an.
 Maar 't gund daar gy my hebt alreede toe verweezen,
 Kan met geen redens schyn zo haast volvoerd noch weezen;
 Zal eenen dag myn rouw doen aan, en leggen af?
 Rodrigo in myn bed, myn Vader zien in 't graf?
 Dat waar te zeer geheuld met die hem heeft verslaagen,
 En aan zyn waarde ziel myn trouweloos gedraagen:
 Dat waar myn eer bevlekt met eindelooze smaad,
 En in myns Vaders bloed myn snoode hand gebaad.

KON.

De tyd heeft menigmaal voor wettig aangepreezen,
 't Geen vry onwettig scheen in zyn begin te weezen.

Rodrigo door 't gevecht u zyne heeft gemaakt,
 Maar of hy na zyn loon al schoon op huden haakt,
 Ik moest een vyand zyn, Chimene, uwer eeren,
 Zo ik hem zulken loon niet liet noch wat ontbeeren,
 Uw trouwdag uitgesteld verbreekt het kamprecht niet,
 Dat zonder tydbeding hem uwe trouw aanbiedt.
 Neem, zo gy wilt, een jaar tot afstand van uw weenen,
 Rodrigo, midlerwyl moet gy ter heirvaart heenen,
 En nademaal gy hebt de Mooren uit ons Land
 Gedreeven door 't geweld van uw gestrenge hand,
 Ga hen tot in haar nest den Oorlog weêr toevoeren,
 Neem haare Steden in, en plonderd Dorp en Boeren,
 De naam alleen van CID haar strekken zal tot schrik,
 Zy noemden u haar Heer, ik u haar Koning schik;
 Maar onder 't krygsbedryf uw lief getrouw wilt weezen,
 Kom weder, kan het zyn, meêr waardig als voor dezen:
 En door uw groot bestaan verkryg u zulken naam,
 Dat gy haar dan moogt zyn met eeren aangenaam.

ROD.

Heer, om uw dienst te doen, Chimene te verkrygen,
 Wat kan 'er zyn zo hoog daar ik niet toe zal stygen?
 Al moet ik van haar weg zyn menig droeven dag,
 't Is my geluks genoeg dat ik noch hoopen mag.

KON.

Hoop op uw dapperheid, en hoop op myn belooven,
 En nu gy 't kwaadste zyt gelukkelyk te boven,
 Om te overkomen voort 't geen noch haar eer niet lyd,
 Laat werken uwe deugd, uw Koning, en de tyd.

UIT.